

מדינת ישראל

משרדי הממשלה

משרד

רפ"ח

לשכת רפ"ח - ג. מ. לווי
מיקוד רפ"ח - ג. מ. לווי בלוי"ח
סלולסו 1970
16.9.1970 - 10.1969

מדינת ישראל
ארכיון המדינה

4
שם תיק: לשכת ראש-הממשלה גולדה מאיר - ביקור רה"מ
ג. מאיר בארה"ב ספטמבר 1970
מזהה כווי: 115/11-א
מזהה פריט: R00021xq
כתובת: 2-111-1-10
תאריך הדפסה: 19/07/2020

מחלקה

115/11-1

תיק מס' 115/11-1

115/11-1

משרד החוץ

מחלקת הקשר

בלתי מסווג

מברק נכנס

מס' 95

בשלהי 14.9.70

אל: המשרד

סמט: ב' בנה

אל: סוכל דני לבני (הענד)

להלן רשימת העצורים בדרך סקבלגו כמחם הצלב האדום ב-11.11.50.
הרשימה הושגה על ידי כרזה במסמך על סמך ידיעות ושלמות ידיעות.
מיצג מדומאים.

הרשימה כוללת 55 מסות מחם 32 בחינים אמריקאים, 8 אנגלים, 6 פריזרים,

2 גרמנים והולנדי 6 בלתי ידועים. מחם מ-11.11.50. מסמך יד 8,
6 בחינים בלתי (מחם בלתי) כולם אמריקאים.

NO	NAME	NATIONALITY	AVION	NOTES
1.	ALLEN F.	UNKNOWN	TWA	-
2.	BASE	ANGLAIS	BOAC	-
3.	BERGER M. (MISS)	USA	TWA	0
4.	BERKOVITS G. DR.	USA	TWA	0
5.	BURMEISTER	-	TWA	-
6.	BURNETT	USA	TWA	-
7.	CAIN LENNETT	USA	TWA	-
8.	CHESLER FRANCA T. (MISS)	USA	TWA	0
9.	DAVID J. MR.	USA	TWA	0
10.	DAVID J. MRS	USA	TWA	0
11.	DEWE	ANGLAIS	BOAC	CREW
12.	DUNN	ANGLAIS	BOAC	-
13.	DRILLMAN Y.	USA	TWA	0 (RABBI)
14.	FALLDINE GEORGE	USA	TWA	-
15.	FEINSTEIN D.	USA	TWA	0
16.	FREDEA G.B.	-	TWA	-
17.	FUND M. MR.	USA	TWA	0
18.	GOULBORN CYRIL	ANGLAIS	BOAC	CREW
19.	HARTIC	ANGLAIS	BOAC	-
20.	HOLLINGSWORTH (MR.)	USA	-	-
21.	HUBLEK KENNETH	USA	SWISSAIR	-
22.	JANOSOFIA ATTILA	SUISSE	SWISSAIR	-
23.	JEROSCH HORST	ALLEMAND	SWISSAIR	CO-PILOT
24.	JESCHKI KLAUS (DR.)	ALLEMAND	TWA	-
25.	JOST WALTER	SUISSE	SWISSAIR	PASPORT DIPLOMAT
26.	KADARA PRASHAD (DR.)	-	TWA	-
27.	KIBURIS A.	USA	TWA	-
28.	KOSTER W.	USA	TWA	0
29.	KUSTER NORBERT	SUISSE	SWISSAIR	-
30.	LINDSAY JOHN	ANGLAIS	BOAC	CREW
31.	MAIERS J. MR.	USA	TWA	-
32.	MALKA S. (MISS)	USA	TWA	0
33.	MELTZER MITCHELL	USA	TWA	0

משרד החוץ

מחלקת הקשר

בלתי מסווג

מברק נכנס

34	HENSCH BARBARA	USA	TWA	0
35	MILLER B. MR.	USA	TWA	0
36	NORRIS JOSEPHY MR.	USA	TWA	CAPITAIN TWA PASSENGER
37	HEISE		TWA	
38	WENTON JOSEPHY	USA	TWA	0
39	PALBONIA		TWA	
40	POTTS	ANGLAIS	BOAC	
41	RAAB DAVID	USA	TWA	0
42	RACQUIL HARARI MR.	USA-ISR	TWA	0+
43	RACQUIL HARARI A.M.E.	USA-ISR	TWA	0+
44	RIDENHOUR H.	USA	TWA	
45	SCHWARTS R.N. MR.	USA	TWA	
46	SCHNEIDER FRITZ	SUISSE	SWISSAIR	CREW
47	SHAIN MARK	USA	TWA	0
48	STACHER HANS	SUISSE	SWISSAIR	
49	SUTTELS	USA	TWA	ARMEE USA EN ALLEMAGNE
50	VOLLENWEIDER	SUISSE	SWISSAIR	CREW
51	WALLIS	ANGLAIS	BOAC	
52	WINKEL R.S.	HOLLANDAIS	TWA	
53	WOODS C.F.	USA	TWA	
54	WOODS J.E.	USA	TWA	
55	HUTNER Y.	USA	TWA	0 RABBI

EXPLICATIONS DES SIGNES DANS LA RUBRIQUE "COMMENTAIRES"
 * EN POSSESSION D'UN PASSEPORT AMERICAIN ET ISRAELIEN
 0 PASSEPORT AMERICAIN AVEC TAMPON VISA D'ENTREE EN ISRAEL
 ? POURRAIT ETRE CONSIDERE COMME ISRAELIEN EN ISRAEL (DOUBLE NATIONALITE)
 - NE FIGURE PAS SUR LA LISTE ORIGINALE DES PASSAGERS

TOTAL : 55 PERSONNES DONT : 39 USA (EVENTUELLEMENT DE DOUBLE NATIONALITE).
 8 ANGLAISE
 6 SUISSES

2 ALLEMANDS
 1 HOLLANDAIS
 6 INDETERMINEES

8.
 55
 PASSAGERS TWA: 39 PASSAGERS
 PASSAGERS SWISSAIR: 3 PASSAGERS
 PASSAGERS BOAC: 3 PASSAGERS

55 PASSAGERS

EXPLANATION OF SIGNS IN NOTES COLUMN:
 * HOLDS ISRAELI AND US PASSPORTS
 0 US PASSPORT WITH ISRAELI ENTRY
 - NOT ON ORIGINAL PASSENGER LIST

Handwritten note at the bottom of the page.

100

1000

1000

1000

1000

1000

1000

משרד החוץ

מחלקת הקשר

מברק נכנס

בלתי מסווג

אלי: המפדיר

תאריך: 14.9.70

סמ. 98

נשלח: 14.9.70

בהול

מבבל העתק לבבי (הועבר)

בני הערבות. הודעתו לעדכן 14/9/70

א. מלבד 2 הרבנים רפול וזרדי אין בקרב העצורים איש בעל קשר של אזהרות עם ישראל. הרבנים זרדי וזרדי נאחזים כשנא שנים ינהגים מנהיגות כפולות ומהאלות ואמריקאים.

ב. כל הניסעים שעלי על המסוס בלוד בהיגים אמריקאים.

ג. לא היו קצינים או חיילים ישראלים במסוסים.

ד. מלבד הרבנים רפול וזרדי לא היו במסוסים בעלי זהויות כפולות ישראליות ואמריקאיות.

הצלא מסתין לאופנה פורטלי מנהל על זהויותם של אמריקאים. אין ידועות ממסלחת הצלא בעמאן על מקום המצאותם של העצורים. המסלחת משקדלת לאתרים ולבקרים.

קדחון

שהתק דוחסן מבכלל אליו דיון ממבכל כלכליותה מקמט מאומ א/כ אירופה א/ב
מבטא מזתים הסברה2 הרם אמר(ים אמז-הועברו בנפיד)

אב/הר

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

ALBANY, N.Y.

עצורי שווייץ (3)

הואשמו בהריגה בכוונה תחילה ונשיאת נשק ללא רשיון.

תקפו מטוס אל-על בציריך. הנווט פרס שנפצע בעת

ההקיפה מת מפצעיו.

עצורי גרמניה (3)

נשפטו לאחר התקפה על אוטובוס של נוסעי אל-על בשדה

התעופה בסינכן. הואשמו בהריגה בכוונה תחילה וגרימת נזק

גופני לנוסעים אחרים. נהרג אזרח ישראלי בשם קצנשטיין

וכן נפצעו אזרחים ישראלים אחרים בניהם הגב' חנה מרון

שרגלה נקטעה. 12-2.

עצורי בריטניה (1)

נעצרה לאחר כשלון נסיון לחטוף מטוס אל-על בדרכו מאמשטרדם

לניו-יורק. במהלך א נסיון החטיפה נפצע הדייל ויור.

CHAPTER 1

THE FIRST PART OF THE BOOK
IS A HISTORY OF THE
CITY OF NEW YORK.

CHAPTER 2

THE SECOND PART OF THE BOOK
IS A HISTORY OF THE
CITY OF NEW YORK.
THE THIRD PART OF THE BOOK
IS A HISTORY OF THE
CITY OF NEW YORK.

CHAPTER 3

THE THIRD PART OF THE BOOK
IS A HISTORY OF THE
CITY OF NEW YORK.

משרד החוץ

מחלקת הקשר

מברק נכנס - מסווג

ס ו ד י ב י ו ת ד

אליהם

מאגדור

ב ה ו ל

מס' 82

בטלה: 141615 ספט 70

דעירא דוטיבגסון (העבר), דעזשעבט, ר/אבט, מט ד/אמן, תאל ליאור, רמחמ"ן אורד, משהח/מד בזית.

1. הטלוגבו היום באר"ם (ללא פרטים) ומסדתי למדסיר הערטים דלהלן כולל תצ"א-
א. הוכבסר לחחוט מדזהית לקד 3200 מזדה - 3 סוללות ס.א. 3 מבצעים (סיה 33,
סיה 34 ירבה 33), וכן טבי סוללות מבצעים ס.א. 2 בוספות (זאב 35, תחום
חזה 43).
ב. הוכבסר לחחוט של עז 50 ק"מ 3 סוללות ס.א. 3 מבצעים (סיה 54, כרמל 53,
ירבה 61).
ג. מתגלחה התחלה עבודה בעמדת טילי ק/א חדשה - ירבה 36 (3015,2 צפון 3209.1
מזדה).
ד. בתגלחה המסד עבודה המשרה ב-12 עמדות טילי ק/א:

חזה 34	ירבה 23	ירבה 32
סיה 21	ירבה 34	כממל 21
סיה 45	ירבה 35	כרמל 20
סיה 48	ירבה 24	כרמל 22

ה. עמדות טילי ק/א חדשות המכו להיות מבצעים או מבררר להיות מבצעים:-

זאב 35

זאב 44

חזה 41

חזה 43

סיה 34

ת/ 2/..

משרד החוץ

מחלקת הקשר

מברק נכנס - מסווג

-2-

סיון 33

יונה 41

יונה 47

יונה 33.

דו"מ

מפוצה ושמה 2 רוחם 3 מבבל 2 בזית 1

מס/רד

מוזכר על יהודי בריה"מ

הפלייתו של המיעוט היהודי בבריה"מ עומדת על הפרק במשך שנים מספר כשנציגי ישראל ומדינות אחרות מתריעים נגד הפגיעות בזכויותיהם הלאומיות והדתיות של יהודי בריה"מ. בנוסף לכך, גברה בשנים האחרונות התעמולה האנטישמית ובמסווה של מאבק אידאולוגי נגד הציונות מוצגים ככלי התקשורת ההמוניים, המבוקרים על ידי השלטונות, אלפי מאמרי השמצה וכתבי פלסטר בנוסח ימי הביניים, או בגירסה המודרנית של "הפרוטוקולים של זקני ציון".

הופנתה גם הדרישה, שממשלת בריה"מ תרשה לאזרחיה היהודים, הרוצים בכך, לעלות לישראל, ובשורה ראשונה, התביעה לממש את הבטחתו של רוח"מ קוסיגין מדצמבר-1966, שלא יושמו מכשולים על דרכם של יהודים סובייטים שרוצים להתאחד עם משפחותיהם בישראל.

בחשובה לתביעות אלו היו נציגי בריה"מ טוענים, שלא קיימת אפליה נגד יהודים בבריה"מ, ושאינן יהודים סובייטים מגלים רצון לעזוב את בריה"מ.

מאות מכתבים, שפורטמו לאחרונה בעתונות העולמית בחתימת ובציון כתובותיהם המדויקות של יהודים סובייטים מכל רחבי בריה"מ, מפריכים טעון זה. בפניות דרמטיות לאו"ם, לשלטונות בריה"מ ולמנהיגיה, לממשלת ישראל ולדעת הקהל בעולם - כותבים אלה על רצונם העז לעלות לישראל ודורשים את התערבות כל הגורמים - ובשורה ראשונה של האו"ם - למען תינתן להם רשות לעזוב את בריה"מ בהתאם לחוקים סובייטים ולאמנות הבינלאומיות, שבריה"מ התחייבה לכבדן. מתוכנם של רב המכתבים משתמע, שהרצון לעזוב את בריה"מ נובע - בין היתר - מחוסר האפשרות לחיות חיים יהודיים במדינה זו ולכן רואים הם כפתרון יחיד בהגירתם לישראל.

למערב הגיעו מסמכים חתומים ע"י מאות יהודים סובייטים בתוספת כתובותיהם. הם פונים לדעת הקהל העולמית בבקשה להתערב אצל שלטונות בריה"מ למענם. פניות גלויות אלו מהוות רק חלק קטן מתוך עשרות אלפי בקשות להגירה הנמצאות במשרדים הסובייטים המטפלים בנושא זה. אך ממשלת בריה"מ לא נהגה בפניות אלה בהתאם להצהרת מר קוסיגין בפריס בדצמבר 1966. שלטונות בריה"מ נקטו באמצעים ברוטאליים נגד יהודים רבים, שהגישו בקשות לאפשר להם לעלות לישראל.

אם עד יוני ש.ז. נזתרו בדרך כלל שלטונות בריה"מ מכליאת יהודים המבקשים עליה, והתפרטמו רק שני מקרים של מאסרים (בוריס קוצ'ובייבסקי מקייב, שנאסר ונידון לשלוש שנים במאי 1969, וגברת ליליה אונטמן מצ'רנוביץ שנדונה בינואר ש.ז. לשנתיים וחצי מאסר), הרי מאז ה-15 ביוני ש.ז. חל שינוי דרמטי. סוכנויות הידיעות הבינלאומיות פרסמו את הידיעה שב-15 ביוני ש.ז. נאסרו בקרבת שדה התעופה של לנינגרד - 12 אזרחים סובייטים - ביניהם - 9 יהודים - בהקשר לנסיון של חטיפת מטוס כביכול.

100

The first of the three main parts of the book is devoted to a general survey of the history of the world from the beginning of time to the present day. The second part is devoted to a detailed study of the history of the United States from the time of its discovery to the present day. The third part is devoted to a detailed study of the history of the United States from the time of its discovery to the present day.

The first of the three main parts of the book is devoted to a general survey of the history of the world from the beginning of time to the present day. The second part is devoted to a detailed study of the history of the United States from the time of its discovery to the present day. The third part is devoted to a detailed study of the history of the United States from the time of its discovery to the present day.

The first of the three main parts of the book is devoted to a general survey of the history of the world from the beginning of time to the present day. The second part is devoted to a detailed study of the history of the United States from the time of its discovery to the present day. The third part is devoted to a detailed study of the history of the United States from the time of its discovery to the present day.

The first of the three main parts of the book is devoted to a general survey of the history of the world from the beginning of time to the present day. The second part is devoted to a detailed study of the history of the United States from the time of its discovery to the present day. The third part is devoted to a detailed study of the history of the United States from the time of its discovery to the present day.

The first of the three main parts of the book is devoted to a general survey of the history of the world from the beginning of time to the present day. The second part is devoted to a detailed study of the history of the United States from the time of its discovery to the present day. The third part is devoted to a detailed study of the history of the United States from the time of its discovery to the present day.

The first of the three main parts of the book is devoted to a general survey of the history of the world from the beginning of time to the present day. The second part is devoted to a detailed study of the history of the United States from the time of its discovery to the present day. The third part is devoted to a detailed study of the history of the United States from the time of its discovery to the present day.

עתונאים רבים בעולם פרשו את המקרה כפרובוקציה של שירותי הבטחון הסובייטים, אשר נועדה להפחיד את היהודים הדורשים עליה לישראל. ואומנם בו ביום, ב-15 ביוני - נאסרו בלנינגרד בבתייהם, במקומות עבודתם ואפילו במקומות הנופש - 8 יהודים נוספים, אשר גם הם דרשו בתוקף את עלייתם לישראל. גל הטאטרים, החיפוזים האיומים וההתנכלויות פשט למוסקבה, ריגה, קייב, שביליסי וסוכומי. פורטמו כבר שמתיהם של כמה עשרות יהודים אסירים, שדרישתם היחידה היתה להתיר להם את עלייתם לישראל - דרישה שאיננה נובלת את החוק הסובייטי. עתה נשקפת להם סכנת של משפטים מגמתיים ומסקי דין חמורים.

יהודי בריה"מ התנסו בעבר - ברוסיה הצארית ובתקופת סטאלין - בעוותי חוק ובמשפטים מבויימים. הדיעות והטאטרים של שנת - 1970 מתקשרים בהכרח עם הפרשיות הטרגיות של "עלילת הדומאים" וחיסולם של אנשי הרוח היהודיים בשנים - 1948-1953 בבריה"מ.

בריה"מ חייבת לשחרר מיד את היהודים הסובייטים, אשר בגלוי דרשו את מימוש זכותם לעליה, וזהו "פשעם" היחיד, וכמו-כן להתיר את עלייתם לישראל של כל היהודים הרוצים בכך, בהתאם לעקרונות מגילת האו"ם וזכויות האדם, שבריה"מ חתמה עליהם.

1

THESE ARE THE FIRST OF THE SEVERAL VOLUMES OF THE
WORKS OF THE LATE MR. JAMES H. HARRIS, AS
EDITED BY HIS SON, MR. JAMES H. HARRIS, JR.,
AND PUBLISHED BY THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY,
ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS, 1894.

THE SECOND VOLUME OF THE SEVERAL VOLUMES OF THE
WORKS OF THE LATE MR. JAMES H. HARRIS, AS
EDITED BY HIS SON, MR. JAMES H. HARRIS, JR.,
AND PUBLISHED BY THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY,
ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS, 1894.

THE THIRD VOLUME OF THE SEVERAL VOLUMES OF THE
WORKS OF THE LATE MR. JAMES H. HARRIS, AS
EDITED BY HIS SON, MR. JAMES H. HARRIS, JR.,
AND PUBLISHED BY THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY,
ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS, 1894.

מדינת ישראל
ISRAEL

קונסוליה כללית
CONSULATE GENERAL

11 EAST 70TH STREET
NEW YORK, N. Y. 10021
TRAFALGAR 9-7600

THE PRESIDENT OF THE U.S. SPOKE TODAY TO THE EDITORS OF THE CHICAGO DAILY NEWS

(According to Tom Ross, President Nixon said ~~xxxxxxx~~ inter alia):

A. The trip to Europe is designed to demonstrate a harder line in the M.E. It is supposed to signal to the Russians, Iraklis and the Syrians that a hard line has been adopted. For the same reason more U.S. carriers will enter the Med. for military exercised.

B. According to recent reports Hussein's position is today stronger. If he goes there are only two powers capable of doing anything: Israel and the U.S. "We think it better that we do it". (The informant adds that Nixon asked the newspaper to publish his intention to intervene in Jordan, if the King will be in danger, so that it serves as a signal to the Russians, Iraklis and Syrians, and he feels that even if the Arabs will miss the point, the Russians won't). Nixon also said that the "hostages are playing into our hands, as any intervention without them being held by the PFLP would create a credibility problem". (Nixon called the Front - "maniacs").

C The Russians want to test Nixon's strength, "I'll match them"
"They seriously miscalculated in Egypt. Now Israel will get 5 times as much arms than she would have received earlier. Not only Phantoms but also other weapons, missiles and the like".

STATEMENT ON THE MIDDLE EAST -- SEPTEMBER 8, 1970

The construction of numerous new missile sites by Egypt in the cease-fire zone has, after several weeks of hesitation, been acknowledged by the United States. This violation of the terms of the cease-fire not only raises the most serious questions about the long-term objectives of the Soviet Union and the United Arab Republic, it also directly challenges the American role as peace-maker in the Middle East. Israel agreed to the cease-fire only on the assurance of the United States that this acceptance would not be used to weaken her security, already endangered by the massive Russian presence in Egypt. Israel's democratically elected government put the case to its own people with great candor, stressing the risks entailed by the cease-fire and the American assurance. Yet today, Israel's position has been weakened by the Egyptian and Russian exploitation of the truce, and America's credibility has been placed in doubt.

We believe it to be the moral responsibility of the United States, as well as in our ^{national} ~~political~~ interest, to keep faith with Israel and to maintain the substance of the cease-fire. We also believe that failure to do so contradicts the purposes of the American initiative and dooms in advance the hopes for a settlement. How can Israel--or indeed the Arabs--rely in years to come on such assurances as the United States can offer and such mechanisms as we can help create and sponsor if we cannot or will not insure a 90-day stand-still? For this, after all, is what the world needs and what the United States especially is in a position to promote--not simply 90 days of respite, but a lasting peace. The Russians may or may not want this; the Arabs and Israelis have not by themselves been able to find it. We call, therefore, on President Nixon and the administration to take prompt steps to restore the essential military balance between Israel and Egypt to that obtaining at the start of the cease-fire. Without such redress, there can be no fruitful negotiations, no believable guarantees, no stable frontiers, and thus no peace in the Middle East.

STATEMENT OF SENATOR EUGENE MC CARTHY

SEPTEMBER 7, 1970

It is now becoming clear that what many suspected, but hoped was not the case, has happened - that the Nixon cease-fire proposal for the Middle East was made without adequate consultation, to say nothing of agreement, with either Israel or the Soviet Union.

For almost a year, the Nixon Administration has passively acquiesced to a Soviet build-up in the Middle East, doing nothing to prevent it or to counter it. The President had not made diplomatic moves to limit the Soviet presence nor has he even now provided the Israelis with the aircraft and weapons to counter the military build-up.

On a few occasions the president has spoken much more forcefully than he was prepared to act. The contrast between his statements and his inactivity has probably encouraged the Soviet Union to escalate its involvement in the Arab-Israel conflict. Having allowed the build-up to take place, the Administration has now embarked on a campaign-type peace initiative with no adequate arrangements to guarantee the effectiveness of the cease-fire or even to inspect it.

Almost as soon as the cease-fire proposal was announced, the Israeli government stated its fear of the violations that have since occurred. Despite this lack of credible preparations, our government convinced the Israelis to accept the truce. When the first charges of deployment of Russian military equipment were made, the United States sought to divert attention away from what was happening at Suez. In face of the American indifference to these infractions, the Soviet Union continued to strengthen the Egyptian military build-up.

It is unreasonable to expect Israel to continue to participate in peace negotiations without some assurances

that the cease-fire is not to be used to give time for the opposition to build its military strength. If the United States cannot guarantee a simply cease fire which it initiated, how can it hope, along with the Russians, to guarantee a durable peace? To demonstrate unambiguously American support for the security of Israel, the United States should immediately make available the phantom jets which we have denied Israel. With Soviet aid, Egyptian military capacity has become more advanced and sophisticated. Providing the jets should make clear to the Soviet Union and the Arabs alike that we will not permit Israel to lose military position because of the cease-fire.

Once this is clear, once the pre-conditions of the cease-fire are restored, it may be possible to make progress toward peace. Otherwise, it would be folly to expect Israel to make concessions predicated on American commitments which are unstated or ill-defined.

1261 Broadway

SIGNATORIES TO STATEMENT ON THE MIDDLE EAST

WITH INSTITUTIONAL AFFILIATIONS FOR IDENTIFICATION ONLY

Kenneth Arrow, Professor of Economics, Harvard University

Marver Bernstein, Professor of Politics; Former Dean, Woodrow Wilson School, Princeton University

Cyril Black, Princeton, New Jersey

Zbigniew Brzezinski, Professor of Public Law and Government; Research Institute on Communist Affairs, Columbia University; Former Member, State Department Policy Planning Council

William P. Bundy, Visiting Professor of International Studies, MIT; former Assistant Secretary of State

Abram Chayes, Professor of Law, Harvard University; former Legal Counsellor, Department of State

Karl Deutsch, Professor of Government, Harvard University; President, American Political Science Association

Paul Doty, Mallinckrodt Professor of Biochemistry, Harvard University; Consultant, National Security Council

John Kenneth Galbraith, Paul M. Warburg Professor of Economics, Harvard University; former Ambassador to India; former National Chairman, Americans for Democratic Action

Leslie Gelb, Senior Fellow in Foreign Policy Studies, Brookings Institution; former Acting Deputy Assistant Secretary of Defense

Morton Halpern, Senior Fellow in Foreign Policy Studies, Brookings Institution; former Senior Staff, National Security Council; former Deputy Assistant Secretary of Defense

Stanley Hoffmann, Prof. of Government, Harvard
Irryng Howe, Professor of English, City University of New York; Editor, Dissent Magazine

H. Stuart Hughes, Gurney Professor of History and Politics, Harvard University; former National Chairman, SANE

Samuel Huntington, Professor of Government, Harvard University

Carl Kaysen, Director, Institute for Advanced Study, Princeton; former Assistant to President Kennedy

MORE

Martin Kilson, Professor of Government, Harvard University

David Landes, Professor of History and former Director of
Middle East Center, Harvard University

Arthur Link, Edwards Professor of American History, Princeton
University

S. M. Lipset, Professor of Government and Sociology, Harvard
University

Hans Morgenthau, Distinguished Service Professor and Director,
Center for the Study of American Military and
Foreign Policy, University of Chicago

Martin Peretz, Assistant Professor and Chairman of the Board
of Tutors in Social Studies, Harvard University

Theodore Rabb, Associate Professor of History, Princeton Univ.

Edwin Reischauer, University Professor, Harvard University;
former Ambassador to Japan

Henry Rosovsky, Professor and Chairman, Department of Economics,
Harvard University

Arthur Schlesinger, Jr., Albert Schweitzer Professor of the
Humanities, City University of New York; former
Assistant to President Kennedy

Robert Solow, Professor of Economics, MIT

Fritz Stern, Seth Low Professor of History, Columbia University

Edward Teller, Professor of Physics at Large, University of
California; Member, United States Air Force Science
Advisory Board

Richar Ullman, Professor of Politics and Public Affairs,
Princeton University

Michael Walzer, Professor of Government, Harvard University

Jerome Wiesner, Provost, MIT; former Special Assistant to
the President on Science and Technology

ADDITIONAL SIGNATURES TO ISRAEL STATEMENT

Gordon Wright
Professor of History
Stanford University

(
Aaron Wildavsky
Professor of Political Science
Berkeley

Robert E. Ward
Professor of Political Science
University of Michigan

Robert Lane
Professor of Political Science
President of American Political
Science Ass'n. for current year

Heinz Eulau
Professor of Political Science
Stanford

Robert Cross
President, Swarthmore

Austin Ramney
Professor of Political Science
Wisconsin
(a former editor, American
Political Science Review)

Nelson Pulsby
Professor of Political Science
Berkeley
(present editor, American Political
Science Review)

Grant McConnell
Professor of Political Science
Santa Cruz

H. Douglas Price
Professor of Government
Harvard University

A. E. O'Ganski
Professor of Political Science
Michigan

Robert Wright
Professor of History
Stanford University

(
Aaron Wildavsky
Professor of Political Science
Berkeley

Robert A. Ward
Professor of Political Science
University of Michigan

Robert Lane
Professor of Political Science
President of American Political
Science Association for current year

John E. Rabin
Professor of Political Science
Stanford

Robert Cross
President, Eisenhower
1-1

Arthur Hays Sulzberger
Professor of Political Science
University of Wisconsin
(former editor, American
Political Science Review)

William E. Shafer
Professor of Political Science
Berkeley
(former editor, American Political
Science Review)

Grant McConnell
Professor of Political Science
Kansas City

Hughes Price
Professor of Government
Harvard University

J. M. O'Connell
Professor of Political Science
Michigan

Stanley Hoffman
Professor of Government
Harvard

Karl Deutsch
(previous president of American
Political Science Ass'n.)

Note that among these signatures , there are several past and present presidents of the prestigious American Political Science Ass'n.

Also, several scholars who served and serve as editors of the American Political Science Review.

Finally, note that as far as we know this is the first time that the signatures of Galbraith and Schlesinger have been appended to any pro-Israel statement.

The signatures of Galbraith and Teller to the same statement indicate the common ground found between Right and Left in regard to Israel at this time.

Stanley Hoffman
Professor of Government
Harvard

Karl Deutsch
(President of American
Political Science Ass'n.)

Note that among these signatories, there are several past
and present presidents of the prestigious American Political Science
Ass'n.

Also, several scholars who served and serve as editors of
the American Political Science Review.

Finally, note that as far as we know this is the first time
that the signatories of Calhoun and Schlesinger have been associated
to any formal statement.

The signatories of Calhoun and Schlesinger to the same statement
indicate the common ground found between right and left in regard
to Israel at this time.

Professors ask Nixon keep faith with Israel

Thirty leading professors from Harvard, Princeton, MIT, Chicago, and other universities yesterday issued a statement calling on the Nixon Administration "to keep faith with Israel."

The signatories include William Bundy, John Kenneth Galbraith, Edward Teller, Edwin Reischauer, Arthur Schlesinger Jr., Carl Kaysen, Zbigniew Brzezinski, Jerome Wiesner, and other academic figures who have served in Washington in recent years. Copies of the document were forwarded to Henry Kissinger, President Nixon's chief foreign policy advisor.

The statement in support of Israel brought together prominent hawks and doves. "The people on this list," said one signatory, "probably could not sit in one room together. The fact that they have all put their names down suggests how critical a moment they think this is for US foreign policy."

(Full statement with all signatories appears on Page 16 as a letter to the editor.)

30 Professors Urge Nixon To 'Keep Faith' With Israel

CAMBRIDGE, Mass., Sept. 8 (AP) — Thirty professors at Harvard, Massachusetts Institute of Technology, Princeton, called upon the Nixon Administration today to "keep faith with Israel."

Signers of the statement included William Bundy, John Kenneth Galbraith, Edward Teller, Edwin Reischauer, Arthur Schlesinger Jr., Jerome Wiesner and others who have served in Washington in recent years. A covering statement identified the signers as both hawks and doves "whose views range widely over the political spectrum."

"Israel agreed to the cease-fire only on the assurance of the United States that this acceptance would not be used to weaken her security," the statement said. "We believe it to be the moral responsibility of the United States, as well as in our national interest, to keep faith with Israel and to maintain the substance of the cease-fire."

Shannon, Charles, Albany

US must oppose cease-fire violations

The construction of numerous new missile sites by Egypt in the cease-fire zone has, after several weeks of hesitation, been acknowledged by the United States. This violation of the terms of the cease-fire not only raises the most serious questions about the long-term objectives of the Soviet Union and the United Arab Republic, it also directly challenges the American role as peace-maker in the Middle East.

Israel agreed to the cease-fire only on the assurance of the United States that this acceptance would not be used to weaken her security, already endangered by the massive Russian presence in Egypt. Israel's democratically elected government put the case to its own people with great candor, stressing the risks entailed by the cease-fire and the American assurance. Yet, today, Israel's position has been weakened by the Egyptian and Russian exploitation of the truce, and America's credibility has been placed in doubt.

We believe it to be the moral responsibility of the United States, as well as in our national interest, to keep faith with Israel and to maintain the substance of the cease-fire. We also believe that failure to do so contradicts the purposes of the American initiative and dooms in advance the hopes for a settlement.

How can Israel—or indeed the Arabs—rely in years to come on such assurances as the United States can offer and such mechanisms as we can help create and sponsor if we cannot or will not insure a 90-day stand-still? For this, after all, is what the world needs and what the United States especially is in a position to promote—not simply 90 days of respite, but a lasting peace. The Russians may or may not want this; the Arabs and Israelis have not by themselves been able to find it.

We call, therefore, on President Nixon and the Administration to take prompt steps to restore the essential military balance between Israel and Egypt to that obtaining at the start of the cease-fire. Without such redress, there can be no fruitful negotiations, no believable guarantees, no stable frontiers, and thus no peace in the Middle East.

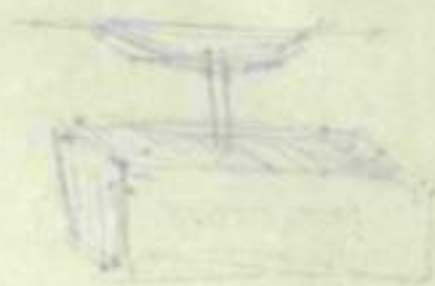
KENNETH ARROW, Harvard.
MARVER BERNSTEIN, Princeton.
CYRIL BLACK, Princeton.
ZBIGNIEW BRZEZINSKI, Columbia.
WILLIAM P. BUNDY, MIT.
ABRAM CHAYES, Harvard.
KARL DEUTSCH, Harvard.
PAUL DOTY, Harvard.
JOHN KENNETH GALBRAITH, Harvard.
LESLIE GELB, Brookings Institution.
MORTON HALPERN, Brookings Institution.
IRVING HOWE, City University of New York.
H. STUART HUGHES, Harvard.
SAMUEL HUNTINGTON, Harvard.
CARL KAYSEN, Princeton.
MARTIN KILSON, Harvard.
DAVID LANDES, Harvard.
ARTHUR LINK, Princeton.
S. M. LIPSET, Harvard.
HANS MORGENTHAU, University of Chicago.
MARTIN PERETZ, Harvard.
THEODORE RABR, Princeton.
EDWIN REISCHAUER, Harvard.
HENRY ROZOVSKY, Harvard.
ARTHUR SCHLESINGER JR., University of New York.
ROBERT SOLOW, MIT.
FRITZ STERN, Columbia.
EDWARD TELLER, California.
RICHARD ULLMAN, Princeton.
MICHAEL WALZER, Harvard.
JEROME WIESNER, MIT.

11 EAST 70TH STREET
NEW YORK, N. Y. 10021
TRAFALGAR 9-7600

[illegible]

7017

MADE IN U.S.A.
RAG CONTENT
WHITE TYPE BOARD

A. Military Purchase Requests Under Consideration

1. During the month of July, 1970 two basic documents referring to armament requests have been presented to the State Department and the Department of Defense.
2. Immediate studies of our requests have been undertaken and part of the items have already been approved. We wish to express our thanks for the prompt handling of this problem.
3. For some items, ~~relatively~~ small quantities have been approved or even a negative reply has been given. It is our suggestion and request that because of the rapidly deteriorating situation, our initial or amended requests be immediately reconsidered.

B. New Requests for Military Equipment

New requests, additional to former ones, for delivery through fiscal year 1971 and fiscal year 1972, are as follows:

		Former Requests Already Approved
1.	P-4-E (Phantom) airplanes, to be delivered three per month, beginning January, 1971 54	24
2.	Skyhawk airplanes. For 1971 the delivery of 16 Type M airplanes and 20 Type E airplanes is requested. The rest (i.e., 84 airplanes) to be included in the U.S. production line so as to be available from January 1, 1972 onwards..... 120	16

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

OF THE UNITED STATES OF AMERICA
FROM 1776 TO 1876
BY J. W. FULTON

VOLUME I
THE FOUNDING OF THE NATION
1776-1800

THE HISTORY OF THE UNITED STATES
OF AMERICA
FROM 1776 TO 1876
BY J. W. FULTON

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

OF THE UNITED STATES OF AMERICA
FROM 1776 TO 1876
BY J. W. FULTON

VOLUME II
THE GROWTH OF THE NATION
1800-1820

THE HISTORY OF THE UNITED STATES
OF AMERICA
FROM 1776 TO 1876
BY J. W. FULTON

3.	M-113 A1 armoured troop carriers.....	150	150
4.	C-130 transport airplanes.....	2	-

- C. General ZUR, Deputy Minister of Defense and General HOD, Commander of the Israeli Air Force are presently in the U.S.A.

It is suggested that meetings be arranged between our officials and the proper officials of the Administration with a view to come to a decision on major items mentioned in sections A and B.

D. Financial Needs - Military and General

1. On the assumption that our requests will be approved, the total future burden of our military financing needs in the United States during the forthcoming two fiscal years 1971 and 1972 will add up to 1.2 billion dollars (approximately one billion dollars for new acquisitions and two hundred million dollars for credit reimbursements).
2. We therefore request long term credit assistance or other forms of assistance for military equipment for a total value of approximately one billion dollars for fiscal years 1971 and 1972, equally divided during the two years.
3. It is hoped that in view of the extreme financial burden, part of the above requested assistance could be given as a grant and part on an equipment lease basis.

4. Additional economic assistance is requested as follows:
 - a. A.I.D. - 50 million dollars per year of Supporting Assistance;
 - b. Department of Agriculture, calendar year 1971 P.L. 480 purchasing program, estimated at some 85 million dollars.

For Release Wednesday, September 9, 1970 AM's
evening news stories

(contact Miss Masor 617-~~267-2035~~)

267-2035

Doves, Hawks Call for Support of Israel

Thirty leading professors from Harvard, Princeton, MIT, Chicago, and other universities, whose views range widely over the political spectrum, today issued a statement calling on the Nixon Administration "to keep faith with Israel." The signatories include William Bundy, John Kenneth Galbraith, Edward Teller, Edwin Reischauer, Arthur Schlesinger, Jr., Carl Kaysen, Zbigniew Brzezinski, Jerome Wiesner, and other academic figures who have served in Washington in recent years. Copies of the document were forwarded to Henry Kissinger, President Nixon's chief foreign policy advisor.

The statement in support of Israel brought together prominent hawks and doves. "The people on this list," said one signatory, "probably could not sit in one room together. The fact that they have all put their names down suggests how critical a moment they think this is for U.S. foreign policy."

Because of American assurances to Israel while the cease-fire was being negotiated, the professors argue, the United States now has a moral responsibility "to take prompt steps to restore the essential military balance between Israel and Egypt" to that which existed before the

MORE

recent Egyptian and Russian violations of the cease-fire agreement. The group characterizes these violations as a direct challenge to "the American role as peace-maker in the Middle East." A failure to respond "contradicts the purposes of the American initiative and dooms in advance the hopes for a settlement. How can Israel...rely in years to come on such assurances as the United States can offer and such mechanisms as we can help create and sponsor if we cannot or will not insure a 90-day stand-still?"

Some of the others who signed were: Hans Morgenthau, H. Stuart Hughes, Irving Howe, Cyril Black, Robert Solow, Samuel Huntington, and Paul Doty.

END

ATTACHED: COPY OF STATEMENT
COMPLETE LIST OF SIGNATORIES

lishkat ha'tonut, beit agron • Jerusalem, Israel

michael elkins

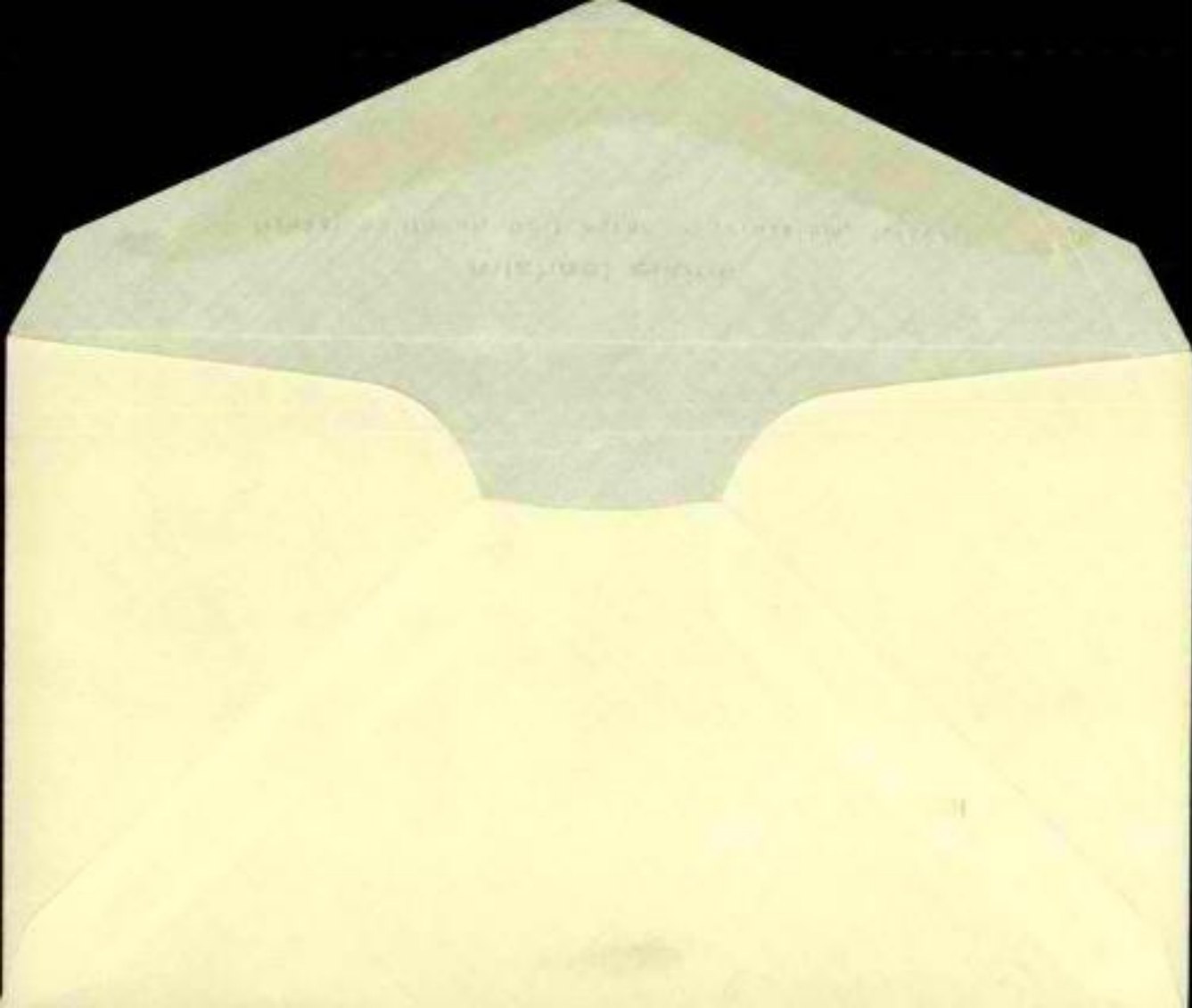
for Mr.

Mrs. Golda Meir

Prime Minister of Israel

Jerusalem

BY HAND

michael elkins
bbc-newsweek

September 15th, 1970

Mrs. Golda Meir
Prime Minister of Israel
Jerusalem

Madame Prime Minister:

I regret that I must intrude upon your time and attention with a serious complaint concerning the conduct of Mr. Gideon Rafael, Director-General of the Ministry for Foreign Affairs.

Yesterday morning Mr. Rafael telephoned me in order to criticize my reportage -- over the BBC -- of the events of the past few days, involving the arrests in the West Bank and the Gaza Strip.

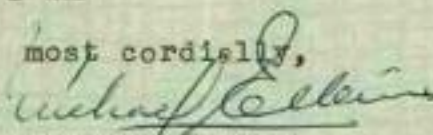
In the course of the conversation, Mr. Rafael accused me of "doing the work of a propagandist for the Arabs". And he further said:- "You are forgetting your responsibility as a Jew."

I will not accept so disgusting an insult from anyone under any circumstances whatever, and particularly not from a high official of the Israeli government speaking to me in the context of my work as a foreign correspondent. And it is also an unacceptable form of pressure.

I must and do insist upon an unqualified written apology; failing this I will surely pursue all other means of redress available.

With kindest personal regards, I am

most cordially,

Michael Elkins

cc: Mr. Abba Eban
Minister for Foreign Affairs

Mr. Gideon Rafael
Director-General
Ministry for Foreign Affairs

lishkat ha'ittonut, beit agron - jerusalem, israel - telephones: office 27598 private 29034

Michael E. King
Ph.D. Candidate

1999-2000

1999-2000
1999-2000
1999-2000

1999-2000
1999-2000
1999-2000

1999-2000
1999-2000
1999-2000

1999-2000
1999-2000
1999-2000

1999-2000
1999-2000
1999-2000

1999-2000
1999-2000
1999-2000

1999-2000
1999-2000
1999-2000

1999-2000
1999-2000
1999-2000

1999-2000
1999-2000
1999-2000

1999-2000
1999-2000
1999-2000

**קווי היסוד
של תכנית
המשלה**

קווי היסוד של תכנית הממשלה

אושרו על-ידי הכנסת ביום ו' בטבת תש"ל (15 בדצמבר 1969)

פרק א' — משימות מרכזיות

במרכז פעולתה של הממשלה המתייצבת לפני הכנסת השביעית, יעמדו המשימות הבאות:

1. התמדה ביצירת התנאים חברתיים, הכלכליים והרוחניים להגשמת ייעודה המרכזי של מדינת ישראל — קיבוץ גלויות העם היהודי במולדתו.

החשת העלייה טכל תאוצות ומכל שכבות העם, עידוד העלייה מארצות הרווחה, המדינות העליות החלוציות.

2. מערכה מתמדת במאמץ להצלתם של יהודים נרדפים והבאתם לחוף מבטחים, ומימוש זכותם לעלות ארצה.

3. חתירה מתמדת להשגת שלום ברי-קיימא עם שכנינו, מושתת על חזי שלום. התעצמות והיערכות בטחונית להרחפת תוקפנות ולהדיפתה.

4. הגברת הקמתן של האחוזות בטחוניות והתנהלויות-קבע, כפריות ועירוניות על אדמת המולדת.

5. פיתוח ירושלים, בירת ישראל, חיזוק איחודת, קיום שלמותה והגברת קצב איכלוסה.

6. פיתוח המישק, לפי תכנון מקיף, להגברת כושר הקליטה של המדינה, חיזוקו — כדי לשאת בצורכי הבטחון, וקידומו לקראת עצמאות כלכלית, להוותו משק הנושא את עצמו. גיוס אמצעים, בארץ ובחור"ל, לצורכי העלייה, הקליטה והפיתוח.

7. שילוב בני כל העליות בכל אפיקי העשייה הכלכלית והחברתית, והמרת השתתפותם של בני העדות כולן, בפעילות הציבורית — באחריות ובביצוע.

8. העלאת רמת החינוך, ההשכלה והתרבות של העם; התמדה בחתירה לקראת חינוך חינוך כולל. עידוד התרבות והיצירה המקורית וטיפוח ההתגברות החלוצית לשירות העם והמדינה.

9. התמדה במדיניות של תעסוקה מלאה ויצרנית; שקידה על רמת חיים הוגנת בהתאם ליכולתה המשקית של המדינה, וקידום השקבות מעוטות-האמצעים; הגברת פריון העבודה ותפוקת הייצור; טיפוח הכרת האחריות של העובדים ונותני העבודה למשק.

10. קידום המחקר הבסיסי והשימושי; ניצול הישגי המדע והטכנולוגיה המודרניים בתכנון המישק, בתהליכי הייצור תוך שיתוף פורה עם אנשי מדע ומקצוע. המרת המחקר לגילוי מקורות נוספים של אנרגיה, מים, אוצרות טבע אחרים וקידום התכניות להמתקת מי הים.

11. הבטחת ערכי צדק חברתי, חירות האדם, אחריות לכלל, טוהר מידות; טיפוח יחסי כבוד הדדי בין אדם לחברו וביצור אשיות הדמוקרטיות.

פרק ב' — חוקה למדינה

הממשלה תפעל לחקיקת חוקה למדינה בתקופת כהונתה של הכנסת השביעית. החוקה תושתת על חוקי היסוד הקיימים ועל חוקי היסוד שיתקבלו על-ידי הכנסת השביעית — לרבות חוק תרשומת השופטת וחוק זכויות האדם והאזרח.

בחוקים אלה יובטח שוויון מלא וגמור בזכויות ובחובות לכל תושבי ישראל, בלי הבדל מין, עדה, מעמד, לאום ודת.

יקויים חופש המצפון והדת.

יוסדרו חירויות האזרח, זכויותיו וחובותיו; יובטח חופש האיגוד הבסיסי בעל-פה ובכתב תוך שמירה על בטחון המדינה ועצמאותה.

יוגן המישטר הדמוקרטי מפני מעשי אלימות והתנכלות מתוך הקפדה על זכויות האזרח ועל תחומי הסמכות של הרשויות הראשיות: — המחוקקת, השופטת והמבצעת.

יוגנו סודות המדינה והצבא וייקבעו סמכויות שעת חירום לבטחון המדינה.

5. למשפחות עולים מרובות ילדים תינתן עזרה מיוחדת בתחומי החינוך, ההכשרה המקצועית והשיכון.

פרק ד' — חברה וכלכלה

מדיניותה הכלכלית של הממשלה תהיה מכוונת להחשת תהליך ביסוסו ופיתוחו של משק הארץ, להיותו מסד להגשמת משימותיה הלאומיות והחברתיות של ישראל ומנוף להתקדמותה לקראת עצמאות כלכלית, כשמטרה נראית את עצמה.

הממשלה תרכיז את המאמץ להגברת הייצור וייעול תהליכיו, להעלאת כושר ההתחרות של המוצרים הישראליים בשוקי חוץ ופנים כאחד, במגמה לצמצם את הפער בין חיבוא והיצוא.

ייעשה להתאמת מבנה המשק בהתאם לצרכי וקידומם של ענפים ומפעלים אשר ייצורם נועד בעיקרו ליצוא ולתחליפי יבוא.

פיתוח ענפי הכלכלה ייקבע בהתאם לאפשרויות המשק, ותוך קביעת עדיפויות.

פיתוח המשק ייעשה תוך התאמה לצרכי הבטחון ויוגבר הייצור הבטחוני העצמי.

המדיניות הכלכלית תכוון להבטחת צמיחה רצופה ומתמדת של המשק. המדיניות הפיסקאלית והמדיניות תכנון לבלימת תהליכים אינפלציוניים. ייעשה להגברת החסכון של האוכלוסיה, העלייה ברמת החיים וקצב הגידול של הצריכה הפרטית והציבורית יותאמו ליכולת המשק ולצורכי הבטיחות, העלייה והפיתוח.

1. הממשלה תעודד כל יוזמה יוצרת של הון לאומי, ממלכתי, פרטי ושיתופי, של יחידים ושל חברות פרטיות, שיתופיות, קואופרטיביות וקיבוציות מישראל ומחוץ לארץ, בהתאם לאינטרס הלאומי וצורכי המשק. לכל התושבים והסקטורים תינתן הזדמנות שווה לפעול לפיתוח המשק.

במגמה להחיש את פיתוח הארץ, החייאת שמורות, חינוך הבטחון וקידום המשק, תקיים הממשלה, במידת הצורך, מפעלים כלכליים ברשות עצמה או בשיתוף עם

העלייה לארץ היא צורך העם היהודי וצורך מדינת ישראל גם יחד. ולכן:

1. ממשלת ישראל תעשה בהתמדה להתקמות קשרים אמיצים בין מדינת ישראל לבין כל הקהילות של העם היהודי בתפוצות. הממ"ש תשתף מאמציה עם התנועה הציונית וארגונים יהודיים אחרים לטיפוח אחדותו והבטחת המשך קיומו הלאומי של העם היהודי, והעמקת הדיקה של העם למולדתו החיסטורית.

2. הממשלה תסייע בהתמדה לחינוך ולהתרחבות של התנועה הציונית ולמילוי תפקידיה — הגברת העלייה לארץ, הקניית השיון העברית להמוני בית ישראל, טיפוח התנועה התלווית וקידום עליית ילדים וגורם, הרחבת ההתיישבות, הכוונה נוער וצעירים מארצות הגולה לשם חינוך והכשרה בישראל. הממשלה תחוק ידיה של התנועה הציונית — בפעולתה החינוכית, הציונית, להעמקת התודעה של אחדות העם היהודי בטיפוח זיקת יהודי התפוצות למדינת ישראל, ומאבק נגד כל גילוי של התכחשות לאומית, התבוללות וטמינה, ובהתייחסות לימינה של ישראל במאמציה לבצר את מעמדה בוירה הבין-לאומית.

3. שיתוף-פעולה בין ממשלת ישראל לבין ההסתדרות הציונית יתגשם בהתאם לחוק מעמד ההסתדרות הציונית והאמנה שבין הממשלה לבין ההנהלת הציונית. הממשלה תסייע להגברת השליחות של מורים ומחנכים לעבודה חינוכית בגולה, לטיפוח התרבות וההווי של העם, ותודעת מורשתו החיסטורית.

4. הממשלה תעשה באורח שיטתי למיווג עדות ועליות. תובטח אפשרות שווה לבני כל העדות להשתלבות מלאה במשק, בחברה, בחינוך ובתרבות ובחיי הציבור וייעשה לסילוק פערם כלכליים בין העדות.

8. יוזמה פרטית וציבורית בארץ ובחוץ-לארץ. תימשך המדיניות של הבטחת הבעלות הלאומית על מפעלי יסוד של המדינה.
9. הממשלה תפעל לפי תכנון כולל שתפקידו להדריך את הפעילות הכלכלית בניצול כל גורמי הייצור ומשאביה להחשת התעצמותו של המשק, ובכללה — החשת קצב הפיתוח והביסוס של החקלאות, התעשייה, המלאכה, התחבורה והתיירות לשלוותיות.
3. יחד עם הסתדרות העובדים הכללית תחפש הממשלה דרכים לשיפור יחסי העבודה בארץ.
4. הממשלה תעשה לתכנון כוח-האדם — גברים ונשים, גזע וקשישים — לשם שילוב יתר של האוכלוסיה כולה בעבודת היצירה, בענפים ובמקצועות שונים, למען הפעלה רציונלית של כוח-האדם במשק ותוך התאמה לתהליך המיכון והמדרניזציה. הממשלה תעשה להעלאת רמתם וכשרם המקצועי של העובדים לפי צורכי התפתחות המדעית והטכנולוגית. בשיתוף עם הארגונים היציגים של העובדים והמעבידים, ייעשה לשמירת זכויותיהם המקצועיות והתעסוקתיות של עובדים המחליפים מקומות עבודתם ולקליטתם בענפים השונים עקב שינויים במבנה המשק ובמקורות התעסוקה.
5. ייעשה להמרצת המפעלים לשיכולול שיטות הייצור ותהליכיו, ליישום חידושי המדע והטכנולוגיה ולקידום המחקר השימושי.
6. הממשלה תמשיך בחשיפת אוצרות הטבע וניצולם, ותעודד תעשיות ומוצרים שיתבססו על אוצרות הטבע המקומיים.
7. הממשלה תסייע להעלאת רמת המלאכה ותעזור לבעלי המלאכה ולבעלי התעשייה הנעירה בקידום מפעליהם, בכינון מוסדות שיווק ויצוא, במתן אשראי ובהקמת מבנים נאותים לבתי המלאכה. הממשלה תעזור בפתרון הבעיות של המסחר הקמעוני והזעיר.
8. הממשלה תשקוד על הבטחת איכות המוצרים התעשייתיים והחקלאיים ועיצובם, על מתן שירות נאות ועל לקהל הצרכנים.
9. ייעשה להמשך ההתיישבות החדשה, במסגרת התכנון הלאומי הכולל, יישובי הספר יהיו יבוצו והגביר את כושר עמידתם בגבול. יושלם ביסוסם של היישובים הצעירי, יורחב כושר הקליטה של היישובים הוותיקים וייעשה לפיתוח המרכזים הכפריים. יינתן עידוד לפיתוח צנפי תעשייה ביישובים החקלאיים ובעירות הפיתוח. יימשך המאמץ להעלאת רמת שירותי החינוך והבריאות ולחיסול הפיגור בשיכון ביישובים החקלאיים.
10. יימשכו המאמצים לפיתוח מקורות מים נוספים ולייצול השימוש במים.
11. המדיניות של הממשלה בהתיישבות תהיה מושתתת על כיבוד הערכים התברתיים וחכות התגדרה העצמית של המתיישבים בבחירת אורח-חיהם ועל הבטחת מעמדה הציבורי והחוקי של ההתיישבות השיתופית והפרטית. הממשלה תשקוד על פיתוח משקי העובדים בכפר ובעיר והרחבת ההתיישבות לכל צורותיה.
12. המדיניות החקלאית תהיה מסוננת לאספקת מזון סדירה לאוכלוסיה, לתגדלת הייצוא והייצור, לקידום המשק, ייצולו ומיכונן המודרני ולשיכולול אפיקי השיווק. בהתאם לכך ייערך תכנון היקף הייצור בענפים העיקריים; במידת הצורך תדאג הממשלה להבטחת מחירי מינימום למוצרים החקלאיים. במדיניות המחירים למוצרים חקלאיים תודרך הממשלה על-ידי מדיניותה הכלכלית הכללית.
13. הממשלה תעודד הליכת תושבי הערים ומרכז הארץ לחקלאות ולאזורי פיתוח. תוגש עזרה לגרעין נח"ל התיישבותיים ותעשייתיים וייעשה לעידוד הנזר חלומד והעובד להצטרף לנח"ל. תוגש עזרה לכל תנועה חלוצית ולארגוני התיישבות.

ושוכני מבנים רעועים, לשיכונם של זוגות צעירים ולעידוד הילודה.

21. הפעולה, בהתאם לזקק בינו ופינוי איזורי שיקום, אשר נועדה לפתור את מצוקת הדיוור בשכונות העוני, תיעשה בקצב מהיר ככל האפשר בהשתתפות המשתכנים עצמם ובשיתוף הדוק עם הרשויות המקומיות. פעולה זו תהא שלובה במדיניות הכלכלית הכוללת, במגמות פיזור האוכלוסיה ובמאמץ צים להעלות את רמת החיים של שכבות מעוטות-אמצעים ומשפחות מרובות ילדים.

22. יקויים העקרון המבטיח את הקרקע כנכס האומה. קרקעות האומה והמדינה לא יימכרו אלא אם על פי "חוק יסוד: מקרקעי ישראל". קרקע הלאום שתוחכרה לא ייעשה בה שימוש אלא בהתאם ליעודה.

23. בפעולתה התחקיתית תשמור הממשלה על חופש הפעולה המאורגן של ארגון העובדים היציב.

24. הממשלה תמשיך בקידום תחיקת העבודה לביצור זכויותיו של האדם העובד ותפעל להבטחת תעסוקה לכל דורש לביטוח בפני אבטלה ובפני נכות. הממשלה תפעל לשילוב יתר של האשה במעגל העבודה. הממשלה תפעל להעלאת סכום הגימלאות במסגרת הביטוח הלאומי.

25. הממשלה תעודד ביטוח פנסיה על-ידי הקרנות וקופות הפנסיה הקיימות, תגביר את הפיקוח עליהן, ותחתור להגנה ביטוח פנסיה לכל.

26. הממשלה תעודד ביטוח בריאות על-ידי קופות החולים הקיימות, תגביר את הפיקוח עליהן, ותחתור להגנה ביטוח בריאות לכל.

פרק ה' — מדיניות חוק

1. מדיניות החוץ תהיה מכוונת להבטיח מלוא עצמאותה של המדינה, חיוק בטחונה וקידום השלום בינה לבין המדינות השכנות. הממשלה תמשיך לפעול לפי ההחלטות שנתקבלו

14. הממשלה תמשיך בפיתוח איזורי הארץ הבלתי מאוכלסים, תשקוד להפנות אליהם עולים חדשים בהתאם לתכנון כולל. יובטחו התנאים להתערות מהירה של המתיישבים. הימשך מדיניות קרקעית מסייעת לאיכלוס איזורי הפיתוח, בהם יובטחו גם להבא עדיפות והקלות למפעלים ולכל יוזמה קונסטרוקטיבית שיש עמה להחיש תיעוש, מלאכה ותעסוקה. תהיה שקידה על סיפוק צורכי התרבות של המתיישבים.

15. ייעשה לעידוד רופאים, מורים, אחיות ושאר בעלי מקצועות כדי שיתגלו ביישובי עולים ובאיזורי הפיתוח וההתיישבות. יינתן עידוד לנוער מן הערים ומבתי האולפנא להתיישב ביישובי עולים וספר.

16. הממשלה תעשה להגשמת מדיניות הכנסות מתקדמת באמצעות מדיניותה הסוציאלית והפיסקאלית. היא תעשה להעלאת רמתן של שכבות מעוטות-יכולת ושל משפחות מרובות ילדים.

17. הממשלה תעשה ליציבות המחירים ולמניעת עליית יוקר המחיה. עקרון תוספת היוקר בעקבות תגודות מחירים יישמר, כדי להבטיח את שכרו הריאלי של הפועל. ייעשה לטיפוח הכרת האחריות של העובדים ונותני העבודה למשק, ולעידוד העלאת פריון העבודה ותפוקת הייצור.

18. יישמר עקרון הפרוגרסיביות במערכת המסים.

19. הממשלה תוסיף לנקוט אמצעים לבלית רווחים בלתי-סבירים וספיגתם, למניעת התעשרות ספרטית וגיצול מקורות הכלל לעשיית רווחים מופקעים. הפיקוח על קר-טלים ומונופולים יתמיד ויהווק.

20. הממשלה תשקוד על הרחבת מופעל השיכון לעולים ולהמוני העם. פעולת השיכון תהיה מכוונת בראש ובראשונה לקליטת עולים, לאיזורי הפיתוח וההתיישבות, לנכי צה"ל, לחיילים משוחררים, לתושבי משכנות עוני

ע"י הכנסת והממשלה, מאז מלחמת ששת הימים.

2. חזון השלום של נביאי ישראל — "וכתתו חרבותם לאתים, וחניתותיהם למזמרות, לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה", אשר הקרין השראתו על כל שוחרי השלום בעולם, יוסיף להדריך את ישראל במדיניותה. ממשלת ישראל תתמוך בכל צעד העשוי לקדם את השלום ולהביא לידי פירוק-נשק כללי ומוחלט ולביטול גמור של הצבאות תוך פיקוח בין-לאומי מוסכם.

3. מגמתה של ישראל בזירה הבין-לאומית תהיה מכוונת לקידום השלום בעולם; להי" סול תוקפנות ולוחמה; להפגת מתחים בין מדינות וגרשים; לעקירת אפליה גזעית ודתית; להשלמת שחרורם של עמים משלטון קולוניאלי; להגברת שיתוף-פעולה בין-לאומי; להחשת קצב הפיתוח של מדינות, שטרם הגיעו לקידמה כלכלית וחברתית; לקידום הגבלת החימוש ושפירוק הנשק, לרבות הנשק הגרעיני, תוך פיקוח הדדי מוסכם.

4. הממשלה תחתור בהתמדה להשגת שלום ב"קיימא עם שכנותיה של ישראל שיחא מרשתת על חווי שלום אשר יושגו במ"מ ישיר בין הצדדים. בחווי השלום ייקבעו הגבולות המוסכמים, הבטוחים והמוכרים. חווי השלום יבטיחו שיתוף פעולה ועזרת גומלין, פתרון כל בעיה שבמחלוקת אפשרית בדרכי שלום והימנעות מכל תוקפנות ישירה או עקיפה.

ישראל תתמיד בנכונותה לנהל משא ומתן — ללא תנאים מוקדמים מכל צד שהוא — עם כל מדינה משכנותיה למען כריתת חווה שלום. באין חווי שלום, תוסיף ישראל לקיים במלואו את המצב כפי שנקבע עם הפסקת האש ותבצר מעמדה, בהתחשב עם הצרכים החיוניים של בטחונה והתפתחותה.

5. ממשלת ישראל תהיה ערה לכל גילוי של רצון בקרב עמי ערב בזכות השלום עם

ישראל, והיא תקדם בברכה ובהיענות כל נכונות לשלום מצד מדינות ערב. ישראל תתמיד בגילוי כוונותיה לשלום והסברת דת" רצונות הנשקפים לכל עמי האיזור מקיום יחד בשלום, ללא תוקפנות ותחרנות, ללא הסגת גבול והתערבות בחירותן ומשטרן הפנימי של מדינות האיזור. ממשלת ישראל תתמיד בגילוי רצונה להגיע לשיתוף-פעולה פורה עם כל מדינה במזרח התיכון לרווחתם הכלכלית והחברתית של כל עמי האיזור.

6. עד שיוסכם בין המדינות ויבוצע פירוק נשק כללי בעולם, ולאחר שייכרתו חווי שלום בין ישראל לשכנותיה, תהיה ישראל מוכנה להציע להן הסכם שיביא לידי פירוק נשק, בתנאי שיובטח פיקוח הדדי מתמיד על ביצועו ולא יופעו בדרך כלשהי הרי-בונות והגבולות שנקבעו בחווי השלום.

7. בפעולה בזירה הבין-לאומית תשקוד הממ-שלה על טיפוח הבנה לצרכיה של ישראל, על רכישת עזרה מצד מדינות העולם והאומות המאוחדות נגד מדיניות האיבה של מדינות ערב, ועל השגת סיוע לבטחונה של ישראל.

8. ישראל רואה ייעוד ראשון-במעלה לאנושות לעשות להחשת קידומן של ארצות אסיה ואפריקה אשר עוין נתונות בפער משווע ברמת ההתפתחות לעומת הארצות המפר-תחות. ישראל תתן ידה במידת יכולתה לכל פעולה בין-לאומית לפיתוח עצמאותן החב-רתית והכלכלית של הארצות המתפתחות, אשר תיעשה מתוך הקפדה על עצמאותן והתקדמותן.

9. הממשלה תפעל להידוק הקשרים ההדדיים בין מדינת ישראל לבין כל הארצות שבהן שוכנים קיבוצים יהודיים. היא תתן ידה למאמצים להשיג הכרה בזכותו של כל קיבוץ יהודי, בכל הארצות והמשטרים, לחיים לאו-מיים, תרבותיים ודתיים ללא אפליה, לקיום זכותם של היהודים הרוצים בכך לעלות למולדתם. הממשלה תעשה למען המיכה

בין-לאומית פעילה במפעל קיבוץ הגלויות במדינת ישראל.

10. הממשלה תוסיף לעשות למען התרסקות יחסי ידידות וקשרי גומלין בין ישראל לבין כל מדינה שוחרת שלום, בלי לבדוק במש"טרה הפנימי ובלי לפגוע באינטרסים של מדינה אחרת.

11. ישראל מכירה בזכותה של כל אומה, קטנה כגדולה, לחיים לאומיים חופשיים ולעצ"מאות מדינית. ישראל שוללת את הקולור-ניאליזם ותתייצב ליטין תעמים במאבקם על שחרור משלטון זרים ובכינון חייהם הלאומיים העצמאיים.

12. ישראל לא תושיט יד לשום מגמה וברית תוקפנית המכוונת נגד איזו מדינה שהיא ותישאר נאמנה לשיתוף-פעולה בין-לאומי עם כל האומות, בהתאם לעקרונות מגילת הא"ם.

13. ממשלת ישראל תהיה ערה לכל גילוי של סכנת אנטישמיות ותזיית הנאציזם בכל מדינה שהיא בעולם. היא תתבע כי הפושעים הנאציים יבואו על דינם ועונשם; התיישנות לא תחול על פשעיהם.

14. ישראל תתמוך בביצורו של ארגון האומות המאוחדות, בקיום שליחותו לשמירת על השלום, בזכותה של כל מדינה ריבונית לייצוג במשפחת העמים, בהכרת זכותה של אומה נתקפת להתנגדות עצמית, בחובה לקיים את הציונים של מגילת הא"ם, כגון ביצור אפליה גזעית, קיום סחר בין עם לעם ללא אפליה, קיום זכות המעבר והחפשי בנתיבי מים בין-לאומיים ובנתיבי אוויר והימנעות מכל מעשה תוקפנות.

פרק ו' — חינוך ומדע

1. פעולות ממשלת ישראל ופעולות מוסדותיה של המדינה בתחום החינוך יהיו מודרכות על ידי הערכים, שעליהם השתית החוק את החינוך היסודי — "ערכי תרבות ישראל

והישגי המדע, אהבת המולדת ונאמנות למדינה ולעם ישראל, אימון בעבודה חקל"אית ובמלאכה, הגשמה חלוצית, שאיפה לחברה הבנויה על חירות, שיוויון, סובלנות, עזרה הדדית ואהבת הבריות", ערכי העצ"מאות והדמוקרטיה, ציוניי קיבוץ הגלויות ובשתן המדינה והשאיפה לשלום.

2. הממשלה תשקוד על פיתוח מערכת החינוך, לשלביה השונים, מגן הילדים ועד למוסדות ההשכלה הגבוהה.

3. הממשלה תעשה לטיפוח התרבות והיצירה המקורית של האומה כמבנה משותף לבני גלויות שונות, להעמקת הזיקה לעם ולארץ, לסתימת הפער התרבותי בין העדות, להע"מקת החינוך לעבודה ולהגשמה חלוצית, להנחלת ההשכלה העיונית-מקצועית הדרו"שה בעקבות התפתחות המדעית והטכני"לוגית, לפיתוח כושר הלימוד ולעילוי האישיות היוצרת ולהקניית ערכים תרבותיים וחברתיים.

4. הממשלה בשנות כהונתה של הכנסת השבי"עית, תוסיף לבצע את החוק בדבר הרחבת לימוד חובה חיינם לגילאי 14 ו-15 עפ"י המועדים שנקבעו בחוק.

5. הממשלה תשקוד על הגשמת הרפורמה במבנה החינוך היסודי והעל-יסודי בהתאם להחלטת הכנסת, תוך שמירת מעמדן וחב-טחת התפתחותן של המגמה הממלכתית והממלכתית-דתית, שמירת על שוויון רמת הביצוע בכל הנוגע למגשרים, מבנים ושי"רותים חינוכיים.

6. כן תחתור הממשלה לקצב מתואם לשת"מגמות.

7. הממשלה תעשה להכשרת כוחות הוראה וחינוך חרשים, להעלאת רמתם, השתלמותם וקידום הסמכתם של המורים; כמריכ"ן תעשה הממשלה לשיתוף מורים ומחנכים בעיצוב שיטות הוראה ודרכי החינוך בישראל.

7. תשופר מערכת שחר הלימוד המודרג, כל עוד הוא קיים, בחינוך העל-יסודי.
8. הממשלה תשקד על כך, כי הילדים בני 3 ו-4 מקרב מעוטי היכולת ילמדו על חשבון המדינה והרשויות המקומיות בגני ילדים ממלכתיים וממלכתיים-דתיים, לפי בחירת הוריהם; יוגדל מספר התלמידים בבתי-הספר המקצועיים, החקלאיים והימיים שבפיקוח המדינה, ויקמו בתי"ס על-יסודיים מקיפים, עיוניים, מקצועיים, חקלאיים וימיים לשלביהם ולמגמותיהם.
9. יורחב ויטופח החינוך המשלים בתחומי בית-הספר ומחוצה לו, ויקמו בתי-נוער ומרכזי נוער, יינתן עידוד לפעולתן של תנועות הנוער והחלוציות.
10. תוגבר הפעולה לפיתוח תרבות הגוף, להכשרת מורים, מדריכים ומאמנים לחינוך גופני; יורחב החינוך הגופני בביה"ס ותורחב הפעילות הספורטיבית בקרב כל שדרות העם. יוגבר הפיקוח הממשלתי על אורחות פעולתם של ארגוני הספורט.
11. הממשלה תתמיד בפעילותה להנחלת הלשון העברית ולביעור הבערות.
12. הממשלה תקדיש תשומת לב לשיפור היצירה והעבודה של הסופר והאמן ולעידוד מוסדות תרבות ואמנות לסוגיהם.
13. יטופחו קשרי תרבות הדדיים בין ישראל לבין מדינות העולם.
14. הממשלה תעשה כאמצעים למשוך לארץ אישים יוצאים מגדולי התורה והמדע, הספרות והאמנות בעולם, במגמה לעשות את ישראל למרכז תורה, מדע ומחקר.
15. בחינוך היסודי, העל-יסודי והגבוה, תדאג הממשלה להעמקת התודעה היהודית בקרב הנוער הישראלי, להשרשתו בעבר העם היהודי ובמורשתו ההיסטורית, להגברת זיקתו הנפשית והמוסרית ליהדות העולמית, מתוך הכרת שותפות-הגורל והרציפות
- ההיסטורית המאחדת את יהודי כל העולם במשך כל הדורות.
16. גבורת ישראל בכל הדורות והגבורה העברית המחודשת בדור התקומה על כל גילוייה ונושאה — יועלו כערך חינוכי בבתי-הספר.
17. הממשלה תעשה לפיתוח הפרטנציאל המדעי של ישראל, לעידוד המחקר הבסיסי והשימושי תוך תיאום בין כל גורמי המחקר, לקליטת מיטב חידושי המדע והישיגי הטכנולוגיה בעולם ולניצולם בחיי הכלכלה והחברה, להחשת קצב הבנייה והפיתוח, ייעול העבודה והייצור, עליית רמת החיים, עילוי האדם ורווחת הכלל.
18. הממשלה תפעל להרחבת החינוך הטכנולוגי על כל דרגותיו וסוגיו החינוכיים למשק הלאומי ולבטחון המדינה.
19. הממשלה תפעל לפיתוח מוסדות ההשכלה הגבוהה ולהרחבתם, לטיפוח כוחות ההוראה באוניברסיטות ולמשיכת כוחות מעולים להוראה בישראל.
20. ייקבעו סידורים שיקלו על בוגרי בתי"ס העל-יסודיים המסיימים את שירותם הצבאי להשתלב בלימודים במוסדות להשכלה גבוהה.
21. הממשלה תעשה לקידומו של המחקר השימושי-תעשייתי לעזרת תעשיות מבוססות על ידע ומומחיות, להחשת פיתוחם וניצולם של אוצרות הטבע ולעידוד מחקר עצמי של המפעלים.
22. הממשלה תגבש תוכנית-אב למדיניותה בתחום המדע וההשכלה הגבוהה.

פרק ז' — שירותי המדינה והאזרח

1. עובדי המדינה יודרכו במילוי תפקידם לקיים בנאמנות את המוטל עליהם ולשמש דוגמה לאזרחי המדינה בטוהר-מידות ובנקיון-כפיים, בכשר-עשייה וביעילות-ביצוע, בדיק ובמשמעת, במסירות לפרט ובנאמנות למדינה ובסבר-פנים יפות כלפי כל אזרח המונה אליהם.

המדינה והרשויות המקומיות — יעמדו לרשות כל התושבים ללא הבדל עדה ודת.

3. הממשלה תמשיך בתהליך המוניציפאליזציה של יישובי המיעוטים, ובמקומות שבהם טרם הוקמה רשות מקומית יידרשו האזרחים במקום להשתתף בהחזקת השירותים הניתנים להם, לפי יכולתם הכלכלית.

4. ממשלת ישראל תוסיף לעשות לפיתוחם של כפרי המיעוטים על-ידי סלילת כבישי גישה ואספקת מים וחשמל; הרחבת שירותי הבריאות והחינוך, שיפור תנאי הדיור והשירותים המוניציפאליים; הרחבת הבנייה בכפרים תוך הקצאת קרקעות של המדינה להקמת שיכונם ומוסדות ציבור; שילוב הכפרים העריבים בריכוזים האזוריים; הגדלת שטח שלחין ויצירת מקורות תעסוקה נוספים במלאכה, במסחר ובתעשייה.

יובטח שכר שווה לעובדים מבני המיעוטים כמו לעובדים יהודיים בעבודת שווה.

5. דאגה מיוחדת תוקדש להרחבת ההכשרה המקצועית לצעירים וצעירות מבני המיעוטים ולהרחבת החינוך התיכוני המקצועי.

6. לערבים יובטח חינוך בלשון הערבית וכן לימוד של הלשון העברית. מוכותם של אזרחי ישראל מבני המיעוטים גם להבא להשתמש בלשון הערבית במוסדות המדינה.

7. תלמידים מצטיינים בבתי-ספר תיכוניים ויסודיים ייהנו ממענקי לימוד כתלמידים יהודיים.

8. ייעשו מאמצים מיוחדים לקליטת המשכילים מבין בני המיעוטים בשירות המדינה ובמסגרות ציבור שונות, על מנת לשתפם באחריות ממלכתית וציבורית.

9. הממשלה תעודד הקמת מפעלים כלכליים משותפים לבני המיעוטים וליהודים, והיא תסייע לפיתוח הקואופרציה לסוגיה, בעיר ובכפר, בקרב בני המיעוטים.

10. ממשלת ישראל תשוב ותתבע להכיר בזכותם של אזרחי ישראל המוסלמים למלא את מצוות העלייה לרגל למכה.

2. הממשלה תשקוד על הכשרת עובדי המדינה והרשויות המקומיות, על קידום יעילותם ועל טיפוח באמנותם לתפקיד.

3. יישמר בקפדנות האופי הכללי, הבלתי-מפוגג, של כל שירותי המדינה.

4. הממשלה תנקוט אמצעים נמרצים נגד גילויי שחיתות ופגיעה ברשות הכלל, נגד כל שימוש לרעה בעמדות ממשלתיות או מוניציפאליות על-ידי עובדי המדינה והציבור. הממשלה תעשה למניעתם ולתיקונם של ליקויים התחוררים במנגנון המדינה, שעליהם עומד מבקר המדינה.

5. משימותיה של מדינת ישראל יבוצעו לא ברוח השלטון והמנגנון בלבד; הממשלה תפתח ערכי חלוציות בקרב הנוער, תעודד התנדבות לעזרת עולים ומיוזג עדות, תפיץ תרבות והשכלה בקרב שכבות מעוטות השכלה ותעשה לביעור הבערות בקרב המבוגרים. הממשלה תעורר את אזרחי המדינה לכל משימה לאומית, התובעת העדפת אינטרס הכלל על פני אינטרס הפרט.

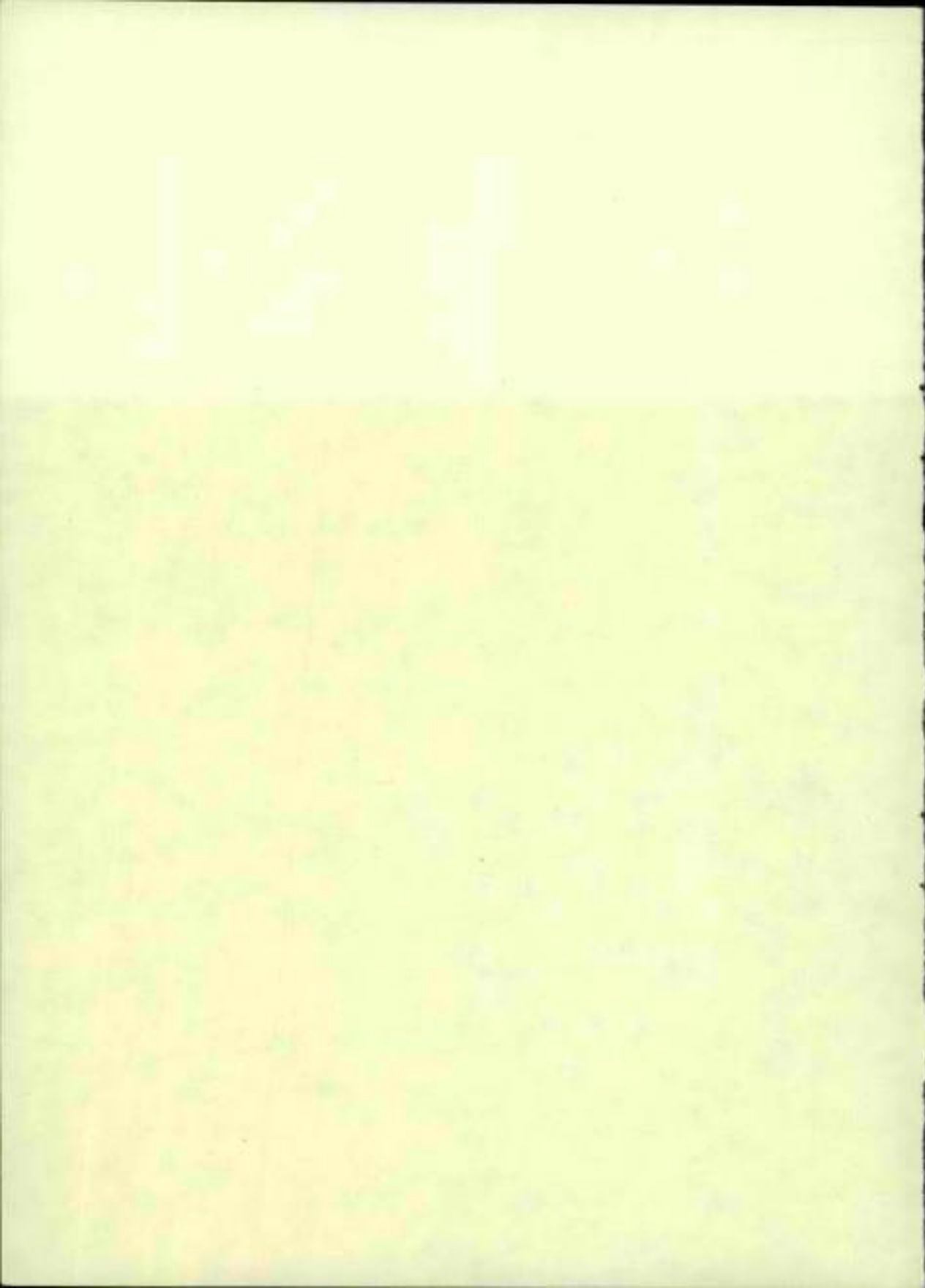
פרק ח' — הדת במדינה

ליכוד העם וחיי מדינה מתוקנים מחייבים טיפוח, סובלנות הדדית וחופש מצפון ודת. הממשלה תמצע כל כפיית דתית ואנטי-דתית מאיזה צד שהוא; תבטיח צורכי הדת הציבוריים באמצעי המדינה; תקיים חופש דת ומצפון לכל העדות הלא-יהודיות ותספק על חשבון המדינה את צורכיהן הדתיים, ותבטיח חינוך דתי לכל הילדים שהוריהם רוצים בכך. הממשלה תשמור על הסטטוס-קוו במדינה בענייני דת.

פרק ט' — המיעוטים

1. מדיניותה של ממשלת ישראל תהיה מכוונת לשילובם המלא של המיעוטים בישראל בכל תחומי חיה של המדינה תוך כיבוד ייחודם הדתי והתרבותי.

2. שירותי החינוך, הבריאות, הפיתוח והסעד וכל השירותים האחרים הניתנים על-ידי

מונש על-ידי שירותי החברה במשרד ראש הממשלה
שירות הפרסומים

המערך

מפלגת העבודה הישראלית - מפלגת הפועלים המאוחדת

המצע לכנסת השביעית

חשון תש"ל - אוקטובר 1969

ה ת ו כ ו

טמוד

5

8

10

לקראת העתיד

1. בטחון ישראל

2. המדיניות בשטחים

עיקרי המדיניות:

(א) פיתוח, תעסוקה ושירותים

(ב) הקשרים הכלכליים

(ג) הגשרים הפתוחים

(ד) פעילות עצמאית והידוש הנציגות המוניציפלית

(ה) צווים מטעם המושל הצבאי

(ו) התנהלות והאחזות

13

16

18

20

21

3. מדיניות החוץ

4. העם היהודי והתנועה הציונית

5. העליה והקליטה

6. ירושלים

7. חברה וכלכלה

(א) קוי המדיניות הכלכלית

(ב) מדיניות ההכנסות

(ג) תיעוש השקעות

(ד) הקלאות והתישבות

(ה) עבודה ופריקן הייצור

(ו) תחבורה

(ז) שיכון

(ח) בריאות

(ט) שירותי דואר וטלקומוניקציה

(י) תיירות

(יא) ביטוח סוציאלי

32

38

40

8. חינוך ותרבות

9. שירותי ההסברה ואמצעי התקשורת

10. מדע ומחקר

(א) פיתוח המדע במדינת וקדומו

(ב) בטחון

(ג) מחקר מוכון ושמושי — גיצול אוצרות טבע וימים

(ד) כלכלה

- ה) מחקר בסיסי
- ו) חברת ותרבות
- ז) עלית קליטה וקשר לעם היהודי
- ח) מדיניות חוץ ושיתוף פעולה בינלאומי
- ט) השכלה גבוהה

46 **11. מדיניות סוציאלית**

48 **12. זכויות האזרח במדינה**

- א) חקיקה
- ב) חוקה לישראל
- ג) החלפת חוקים עותומניים ומנדטוריים בחוקים ישראלים
- ד) מוסד לברור תלונות האזרח
- ה) הנגת הצרכן
- ו) תחיקה בתחום יחסי היתיד והמשפחה
- ז) שינויים בשיטת הבחירות
- ח) חרת במדינה
- ט) האשה במדינה

51 **13. האזרחים הערבים והדרוזים בישראל**

- א) פיתוח כללי
- ב) תיעוש ומלאכה
- ג) חקלאות
- ד) חינוך ותרבות
- ה) בריאות
- ו) שיכון
- ז) שלטון מקומי
- ח) תעסוקה
- ט) קליטת משכילים
- י) חוקה
- יא) יישובי קבע לברזיים
- יב) השתלבות בחיים המדיניים

55 **14. השלטון המקומי**

- א) הרשויות המקומיות
- ב) מתן שירותים
- ג) שינוי שיטת הסיוי ברשויות המקומיות
- ד) היחסים בין השלטון המרכזי ובין השלטון המקומי

57 **15. נוף הארץ**

לקראת העתיד

ארבע השנים, שעברו מאז הבחירות לכנסת הששית, היו שנות מבחן חמורות למדינת ישראל. נאבקנו על עצם קיומנו, וניצחנו במאבק.

עמדנו במבחן, משום שהצלחנו להפעיל במלואם את הכוחות, שנוצרו והתגבשו בפעולה מתמדת במשך עשרים שנות קיום המדינה ובשנים שקדמו להן. בישראל נוצרה אוטו מלוכדת, שרמתה החברתית, התרבותית והאנושית גבוהה, נבנה משק מבוסס, המיטיב להפעיל כל יזמה בונה, ולהסתייע בהישגי הטכנולוגיה החדשה לפיתוח אוצרות הטבע ולניצולם, רבו ונסתעפו קשרי המדינה עם מדינות העולם, ונתחדקה בריתה עם העם היהודי בתפוצותיו, ומעל לכל — גבר ותחשל הכוח המגן על בטחונה ושלומה של המדינה.

בראש כל מאבקינו לקראת קום המדינה ומאז ועד עתה עמדה תנועת העבודה, תזונה, דרכה ואישיה הם שהנחו את העם במאבקו על קיומו ועל עתידו.

לאחר הנצחון של מלחמת ששת הימים ניצבה המדינה לפני אתגרים חדשים לאומיים וחברתיים. כדי שנוכל לעמוד באתגרים אלה הכרחי הוא ללכד את כל הכוחות היוצרים במדינה, המציאות החדשה גישרה על פני ניגודי העבר ופילוגיה, תנועת הפועלים הישראלית נתונה בתהליך של ליכוד, שהביא לאיחודן של מפלגת פועלי ארץ ישראל, אחדות העבודה ורשימת פועלי ישראל ולהקמת המערך עם מפלגת הפועלים המאוחדת. לראשונה מאז חידוש עצמאותנו עומד עתה ליד הגה המדינה גוף אחד, הנחנה מאמונו של הרוב המוחלט של ציבור הבוחרים ועם זאת מבקש לשתף בהנהגה גם בעתיד את כל הכוחות הבונים במדינה.

לא נזיחת ערכי יסוד מציצ המערך, אלא חידוש וריענון מתוך נאמנות למורשת הרוחנית המשותפת של כל חלקי תנועת הפועלים הציגונית, נאמנות זו לעקרונות היסוד, של בנית עם עברי עובד בארצו על בסיס של חרבות יהודית מגולית וצדק חברתי, היא המכשירה אותנו לתמורות ולשינויים, המתחייבים מהמציאות החדשה.

מציאות זו מעמידה לפני העם היהודי אתגרים מיוחדים: אתגר הקיום במציאות, שבה מתפוררות מסגרות היסטוריות ומיטשטש ייחודם התרבותי של

עמים ואתגר הקשר שבין הפוזות העם השונות. באלה נעמוד. רק אם במרכז חיינו והוויתו של העם כולו תחיצב מדינת ישראל כגוף חי. מעורר ויוצר דפוסי חברה ותרבות חדשים.

מדינת ישראל עצמה נתונה עתה במאמץ בטחוני גדול. המתחייב מן המלחמה שמוסיפים אויביה לנהל נגדה. מאמץ זה מחייב את גיוסם של כל כוחות הגוף והנפש ואת הפעלתם של כל אמצעי הטכנולוגיה והכלכלה העומדים לרשותנו. בו בזמן אנו עושים לעידוד העליה ולהקלת קליטתה בארץ. כל אלה מחייבים את העמקת הקשר עם העם היהודי ואת טיפוחם של המדע והמחקר הבסיסיים והשימושיים, את הרחבתם של החינוך וההשכלה בכל שלביהם ואת הדאגה למניעת פער חברתי וכלכלי ולגיבוש חברה ישראלית אחת. תשומת לב מיוחדת תוקדש לשילובם המלא של האזרחים הערבים, תדרושים ובני מיעוטים אחרים במדינה ובחברה. יכולתנו להעניק לבני המיעוטים החיים בקרבנו הרגשת שותפות במדינה היא נכס מוסרי, חברתי ומדיני כאחד.

אנו מיחלים לשלום. רק אם יכון השלום באזורנו יוכלו המדינות השוכנות בו לשתף פעולה ביניהן לטובת עמיהן להעלאת רמת החיים בו ולשגשוגו החברתי והתרבותי. אך עד בוא השלום יהיה עלינו להוסיף להתחזק בנשקנו ולשקוד בהתמדה על טיפוח כושר ההתגוננות שלנו, ועל יכולתנו לתדוף כל אויב.

מאמץ כולל זה יתכן, רק אם יעמוד בראש המדינה גוף מדיני רחב, אחראי ומלוכד, המושתת על חושש המחשבת, הרעה והוויכוח ועל משמעת הפעולה המשותפת. רק המערך של מפלגת העבודה ומפ"ם מסוגל לתת למדינה מנהיגות המבוססת על תמיכה ציבורית רחבה ועל אמון, שיסודו בנסיון העבר ובדבקות במטרות לעתיד.

בעצם המאבק הבטחוני הקשה מתיצבים אנו לבחירות. דומה שאין ראיה חזקה מזו לאופיה הדמוקרטי של החברה הישראלית. אנו קוראים לכל אזרח בישראל לתת ידו למערך, שיוסיף ויוליך את האומה והמדינה בדרכן אל עתיד של שלום ובטחון, עליה ופיתוח, דמוקרטיה וצדק חברתי.

*

העם בישראל זוכר בגאון את בניו ובנותיו אשר נתנו חייהם על מזבח המולדת. מקרבנם הנעלה, יונקת מדינת ישראל את בטחונה. ממנו היא שואבת את כח עמידתה.

העם בישראל מוקיר ומעריך עמידתן מעוררת הכבוד של המשפחות הש"כ כולות — אשר יקיריהן נפלו במערכותיו. יש בה בעמידה זו, משום תרומה לרוח הגבורה הפועמת בעם הזה והשראה לרוח הקרב וההקרבה העילאיים של חיילינו במלחמותיהם.

*

1. בטחון ישראל

א. מלחמת ששת הימים אשר הביסה את הצבאות התוקפים של מדינות ערב, שברה את טבעת החנק סביב ישראל, פרצה את המצור הימי שהוטל ע"י מצרים במימי הדרום בואכה אילת, וחילצה את המדינה מסכנת השמדה — לא הביאה ער כה לשלום בין מדינות ערב לבין מדינת ישראל, שליטי ערב מוסיפים בלוחמות נגד ישראל, לרחות הסכם של שלום עמה ולהתכונן למלחמה חדשה. במצב זה של איבה נמשכת ומעמיקה יוסיף נושא הבטחון של ישראל לעמוד במרכז המאמץ הלאומי.

ב. במגמה להרחיף את מדינות ערב מלחום מלחמה חדשה, נוכח הצורך לעמוד בלוחמה המתנהלת נגד ישראל ע"י הצבאות הערביים על אף הסכמתם להפסקת האש, וכדי להיות נכונים להביס את צבאותיהן באם ינסו לשוב ולפתוח נגד ישראל במלחמה כוללת, תוסיף התעצמותו של צה"ל, בכל חילותיו, לעמוד בראש סולם העדיפויות; ייעשה ללא הפסק לשכלול ציודו, לפיתוחו המדעי והטכנולוגי, לשיפור שיטות לחימתו, להעמקת רוח ההתנערות בשורותיו ולליכוד האומה כולה סביב הכוחות הלוחמים.

ג. תצומצם התלות בגורמים זרים כציוד צבאי ובאמצעי לחימה ע"י מאמץ מתמיד לקידום המחקר והייצור העצמיים על בסיס הידע המדעי והטכנולוגי, תוך הרחבה מהירה של התעשייה הצבאית והתעשייה האווירית לענפיהן השונים. התעשייה האזרחית תודרך ותכוון באופן שתוכל להשתלב במאמץ הבטחוני בעת חירום, וצי התחבורה ביבשה, בים ובאוויר והתשתית התחבורתית ברחבי הארץ יתואמו לשירות הצרכים הלוגיסטיים של הבטחון הלאומי.

ד. כל עוד יתמידו מדינות ערב בסירובן לנהל מריס עם ישראל על חתימת חוזה שלום, יתמידו הכוחות המזוינים בעמידה איתנה וללא רתיעה בכל קווי הפסקת האש תוך כוונות מלאה להדוף כל נסיון לפגוע בקיום אלה, ולשבור כל תוקפנות ערבית הבאה מעבר להם. הפרת הסכם הפסקת האש ע"י צבאות ערב ופניה למעשי התנכלות חוזרים לאורך קווי הפסקת האש תפגושנה ביזמה מחודשת של צה"ל שמגמתה בלום תוקפנות, לחכות במוקדי הכח של האויב ולעצער את כושר לחימתו.

ה. בעקבות הנסיון של עשרות שנות איבה סביבנו ועם התכרח להבטיח את בטחון ישראל לבאות, לא תשוב עוד ישראל אל קוי שביתת הנשק, אשר מלפני מלחמת ששת הימים, שאיפשרו הסדרת חבלנית מעבר לגבול, סיכנו את שלמות המדינה ובטחונה, והוליכו למלחמות חוזרות בנסיון להכחיד את המדינה. גבולות המדינה חייבים להיות גבולות בטחון אסטרטגיים כנדרש להבטחת קיומה הכלתי מעורער, להגנה על שלוטה ולהפרת נסיונות התנכלות בעתיד.

ו. החפיד הבטחוני-התישבותי החיובי אשר ממלאים ישובי הספר, הניצבים בקוי האש הראשונים — על גבול סוריה, ירדן ולבנון — מחייב נקיטת צעדים לחיזוקם, לבצורם ולשיפור כושר עמידתם מול התנכלויות מעבר לגבול, כדי להבטיח את שלומם וכדי לאפשר חיים נאותים ככל הניתן בהם, גם בנסיבות של תוקפנות נמשכת. תורחב רשת ישובי הספר ע"י העלאת נקודות התישבות נוספות באיוורי הספר במטרה לצמצם את בדידותם, לחזק את בטחונם ולהעלות את רוח אנשיהם.

ז. יוגברו אמצעי הבטחון בארץ בפני מעשי טרור וישוכללו, ללא הפסק, שיטות הלחימה בחבלנים ובמשתפי הפעולה אתם, כמתחייב מהשינויים בדרכי פעולתם. תימשך ללא רתיעה פעילות המלחמה נגד ארגוני החבלה בתוך בסיסיהם ונגד נסיונותיהם לתדור לשטחינו ולפעול מתוכם, ישראל רחאה בפעילות החבלנים הפרת הסכם הפסקת האש, ראת מדינות ערב, אשר ארגוני החבלה קובעים בהן את בסיסיהם ויוצאים מהן לפעולותיהם — כנושאות באחריות מלאה להפרה זו וכמועדות לשאת בתוצאותיה החמורות. קוי התחבורה הבינלאומיים של ישראל, בתעופה ובספנות, יוגנו בפני פגיעות חבלניות ויובטח הקשר הסדיר של המדינה עם העולם, באויר ובים, החיוניים לכלכלתה, להתפתחותה ולבטחונה.

ח. הצורך לקיים את החיים הסדירים בארץ ולענות לצרכים הכלכליים, כמדינה מתפתחת, לאורך זמן — מחייב לתכנן את המשאבים האנושיים והכלכליים הנחוצים לצרכי הבטחון, תוך תיאום מלא עם צרכי המשק, כח האדם הישראלי חייב להיות מאורגן ומופעל בהתאמה מלאה אל התמורות המתחוללות מזמן לזמן בשטח הבטחון, ובגמישות רבה, תוך גיצולן המושכל והיעיל במסגרת צה"ל ותוך פגיעה מועטה ככל האפשר במשק האזרחי ובמערך החברתי. הוצאות הבטחון, הנתונות בעליה גדולה, מחייבות משאבים כלכליים מתרבים, אשר הכלל והפרט יצטרכו לשאת בהם.

2. המדיניות בשטחים

מבוא

מאז הפסקת האש רואה עצמה ממשלת ישראל אחראית לקיום שלטון תקין בשטחים. הממשלה, באמצעות הממשל הצבאי, מבטיחה קיום החוק והבטחון, ודואגת למקורות פרנסה ותעסוקה לאוכלוסיה המקומית ולאספקת שירותים ציבוריים ומקומיים.

בהדרגתה ובסיועה של ממשלת ישראל, חלה התקדמות בענפי החקלאות, שעליה פרנסתם של מרבית האוכלוסין בשטחים; חודשו קשרי מסחר ושיווק עם הארצות השכנות; נעשו הסדרים לסיפוק צרכי המזק והיבוא; חודשו ושוקמו המלאכה והתעסיה; ניזומו עבודות ציבוריות למלוי הצרכים המקומיים ולמניעת אבטלה.

השלטון הישראלי פועל להמשך קיומו של מנהל סוניציפלי עצמי של האוכלוסיה. אורגנה מערכת החינוך וסופקי צרכי הדת.

תושבי השטחים ברובם נמצאו מלשתף פעולה עם ארגוני הטרור ונסיגותיהם של ארגונים אלה להישען על האוכלוסיה המקומית נכשלו מעיקרם.

עיקרי המדיניות

א. פיתוח, תעסוקה ושירותים:

1. ממשלת ישראל תוסיף לראות עצמה אחראית לסיפוק צרכיה וקידום רמת-חייה של האוכלוסיה בשטחים; היא תפעל לפיתוח כלכלי ולשיפור השירותים הציבוריים; תעודד את האוכלוסיה המקומית למאמץ עצמי בכיוון זה, ותסייע לה ליהנות מהשירותים והתחדש הטכנולוגי של ישראל.

2. הממשלה תעשה כמיטב יכולתה להבטחת השירותים הציבוריים (בריאות, חינוך וכו') לצרכי תעסוקה ופרנסה של האוכלוסיה ולהעלאת רמתה המשקית והחברתית. הדגש יושם על פיתוחו של המזק המקומי. לשם כך, תנתן עזרה והדרכה מקצועית להעלאת הפריון, להגברת חלקם של גידולי ומוצרי היצוא,

only in two

the

להרחבת התעסוקה ולהעלאת ההכנסה הנקיה. המפתח העיקרי לתוספת תעסוקה הוא בפיתוחן של המלאכה והתעשייה המקומיות.

ממשלת ישראל תסייע להקמת מפעלים מקומיים חדשים, להרחבתם של מפעלים קיימים, להפעלת חוק מקומי ומשיכת חוק זר ותעודת מפעלים שיוקמו על יסוד שותפויות בין האוכלוסיה המקומית ואזרחים ישראליים.

3. יוקצו אמצעים לביצוע עבודות ציבוריות ולצרכי תעסוקה למובטלים.

מירב המאמצים יושקעו בפיתוחם של מקורות הפרנסה והתעסוקה בשטחים עצמם. תוהר, בצורה מבוקרת, בכפוף לשיקולים בטחוניים, העסקת תושבי השטחים בישראל, לפי הזמנות משרות התעסוקה, ובתיאום עם הסתדרות העובדי דים הכללית.

ב. הקשרים הכלכליים

במסגרת מדיניות הפיתוח ובהתאם לצרכי קידומו של המשק, ייקבעו הקשרים הכלכליים הנאותים בין המשק הישראלי למשק הערבי בגדה וברצועת עזה.

הממשלה תוסמך להחליט בהתאם לנדרש באזורים השונים, על תיאום, חיבור או שילוב מערכות התשתית הארציות, כגון — חשמל, סים, תחבורה ושרותים ציבוריים.

כמרכן תעודת הממשלה שותפויות יהודיות-ערביות.

ג. הגשרים הפתוחים

תמשך, כבעבר, מדיניות הגשרים הפתוחים, הבאה לאפשר את הקשר בין ערביי השטחים לערבים אשר במדינות השכנות. במסגרת מדיניות זו קיימו קשרי סחר, תנועת תלמידים ובקורים הדדיים.

בשטחים לא תקויים כל סמכות של שלטונות ירדן, מצרים וסוריה וייעשה למניעת תלותם של אוכלוסי השטחים בשלטונות של מדינות אלו.

ד. פעילות עצמית וחידוש הנציגות המוניציפלית

ממשלת ישראל תסייע לפעילות עצמית של האוכלוסיה בתחומי החינוך, התרבות והדת ובטפוח יסודות הדמוקרטיה והקידמה בחיים התברתיים, הציבוריים והמוניציפליים.

במסגרת זו, יתאפשר חידוש הנציגות במינהל המוניציפלי ותחזוק פעילותו בארגון של השירותים הציבוריים.

ה. צווים מטעם המושל הצבאי

בכל נושא ואיזור שבו יידרש הדבר למען הבטחון, הסדרת המשק והכלכלה ועידוד משטר חברתי נאות ומתקדם, יתוקנו או יוחלפו — כבעבר — חוקים ותקנות הקיימים בשטחים ע"י צווים אשר יוצאו מטעם המושל הצבאי.

ו. התנחלות והיאחזות

1. מאז הפסקת האש כמו התנחלויות והיאחזויות ברמת הגולן, בבקעת הירדן ובסיני, וחודשה ההתיישבות בישובים שנעקרו מהם — בגוש עציון, נחל קלiah וחברון.

2. לאחר שהלפו שנתיים מאז מלחמת ששת הימים יש להחיש ביצוען של היאחזויות בטחוניות ותנחלויות קבע.

3. הממשלה, בדיוניה ובהחלטותיה על התנחלות, בין כפרית ובין עירונית, תהיה מודרכת ע"י שיקולי הבטחון וההתפתחות של המדינה.

עדיפות ראשונה תנתן לאזורים חיוניים לבטחון המדינה.

4. המערך יקרא לעם ובעיקר לדור הצעיר להחליץ להגשמת ההתנחלות במסגרת של אתריות לאומית.

3. מדיניות החוץ

א. מדיניות החוץ של ישראל תהיה מכוונת להבטחת מלוא עצמאותה של המדינה, לחיזוק בטחונה, להרחבת קשריה המדיניים והתרבותיים עם מדינות העולם, לקידום יחסיה הכלכליים אתן, לעילוי מעמדה במשפחת העמים, לגיוס אתדה בעולם למאבקה בזירה הבינלאומית ולהשגת שלום בינה ובין שכנותיה.

ב. מראשית קיומה שאפה מדינת ישראל ליחסי שלום ושיתוף פעולה בין העם היהודי במולדתו ובין עמי ערב וישראל העמים במזרח התיכון.

מדינת ישראל תוסיף להיות ערה לכל גילוי של רצון טוב בקרב עמי ערב לשלום עם ישראל, והיא תקדם בברכה ובהיענות כל נכונות לשלום מצד מדינות ערב.

ישראל תתמיד בנכונותה לנהל מר"ם ללא תנאים מוקדמים מכל צד שהוא עם כל מדינה משכנותיה למען חתימת חוזה שלום. באין חוזה שלום תוסיף ישראל לקיים במלואו את המצב, כפי שנקבע עם הפסקת האש ותבצר את מעמדה בהתחשב בצרכים החיוניים של בטחונה והתפתחותה.

ג. ישראל תחתור בהתמדה להשגת שלום ב"ר"ק"מ עם שכנותיה. שלום שיהא מושתת על חוזה שלום, שיושגו במר"ם ישיר בין הצדדים. בחוזה השלום ייקבעו הגבולות המוסכמים, הבטוחים והמוכרים, שיבטיחו את האינטרסים החיוניים של מדינת ישראל, חוזה השלום יבטיחו שיתוף פעולה ועזרת גומלין, פתרון כל בעיה ומחלוקת אפשרית בדרכי שלום והימנעות מכל חוקפנות ישירה או עקיפה.

ד. כל הסכם של שלום יהיה חייב להבטיח את עצמאותה של ישראל, את ריבונותה ואת יכולתה להתנגד מתוך שמירה על אופיה כמדינת יהודים בעלת יעוד לאומי, המושתתת על מישור דמוקרטי. קולטת עולים ומקיימת שוויון מלא בין כל חלקי האוכלוסיה, ללא הבדל לאום או דת.

ה. התוקפנות הערבית הממושכת והמצור וההסגר על ישראל, שהיוו איום על עצם קיומה, מחייבים שלא לשוב אל מצב הבטחון הרעוע של פגיעות, סכנה ואיבה מתחדשת, שממנו נחלצה ישראל במלחמת־מנן נועזת, מלחמת גבורה והקרבה. מדיניות ישראל תהיה מכוונת לכינון שלום מלא, מקיף ובר־קיימא, מתוך התנגדות נחרצת להסדרים חלקיים וארעיים, המוצעים כתחליף לשלום־אמת.

ו. כל הסכם שלום בין ישראל ובין מדינות ערב יהיה מרשתת על כך. של ישראל יהיה כמחוק בתופש שייט בלתי־מופרע לאניות. המניפות את דגל ישראל, בדרכן אליה וממנה בכל נתיבי המים.

ז. ישראל תדחה כל נסיון של הסדר כפוי ותשלול כל פתרון מוכתב מבחוץ. הפוגע בריבונותה. באינטרסים החיוניים של קיומה ובזכותה המלאה לקבוע באורח חופשי את גורלה. הסכם של שלום אמתי יקום לא בהתערבות מן החוץ. אלא במרשם ישיר וחופשי בין הצדדים לסכסוך הישראלי־ערבי.

ח. ירושלים, בירתה של מדינת ישראל, תישאר שלמה ומאוחדת ולא תבוחר עוד. ייקבעו הסדרים נאותים להבטחת מעמדם הדתי של המקומות הקדושים של המוסלמים והנוצרים בירושלים ולמתן גישה חופשית למקומות אלה לבני כל הדתות בתיאום עם נציגות מוסמכות של מוסדות הדת המוסלמים והדת הנוצרית.

ט. האחריות לבעית הפליטים הערביים רובצת על שליטי ערב. שגרמו למלחמות ישראל־ערב על תוצאותיהן הטראגיות. ואף דאגו למנוע פתרון לבעית הפליטים. כדי להשתמש בה כבגשק מדיני נגד ישראל. הסדר מלא של בעית הפליטים יתאפשר עם כינון השלום או במסגרת של תכנית אזורית. שתיעשה מתוך היחלצות בינלאומית נרחבת ובשיתוף פעולה בין־מדינתי. ישראל תעשה כיכולתה לעזרת פליטים ערביים. המצויים בשטחים שבשלטונה. במסגרת אחריותה לכלכלה ולתעסוקה של האוכלוסיה בשטחים.

י. הפעולה המדינית בזירה הבינלאומית תטפח אתה לערכיה של ישראל והכנה לתפקידה ההיסטורי לגאול את העם היהודי מגלות. מרדיפות ומסכנות לעצם קיומו ע"י ריכוזו בארץ. ייעשה להרחבתו ולשיפורו של מכלול היחסים עם כל מדינות העולם על משטריהן השונים. ולשיפורו של מכלול היחסים עם כל מדינות העולם על משטריהן השונים. יורחבו הפעולות בקרב מדינות ותנועות ציבוריות לעורך רכישת תמיכתן במאבקה של ישראל לבטחון ולשלום אמת וכדי שיסייעו בידה לסכל אפשרות של חידוש בעשי איבה ולוחמות.

יא. ישראל תוסיף לתבוע את זכותו של כל יהודי מברית המועצות. תרוצה בכך. לעלות לארץ ותעשה לקליטתם השלמה של העולים אליה.

ישראל לא תוכל לשקוט לנוכח גל האנטישמיות. הפוקד את ברית המועצות ופוגע בקיבוץ יהודי גדול. ותוקיע את האחראים לו. ישראל תמשיך ללא לאות במאבקה נגד הפלית המיעוט היהודי בארץ זו ותתבע שיינתנו לו מלוא זכויותיו הלאומיות והדתיות.

ישראל מקדמת בברכה ובהערצה את ההתעוררות הלאומית ההולכת וגוברת בחוגים שונים של הקיבוץ היהודי בברית המועצות, לרבות הנוער, ורואה בתופעה מופלאה זאת גילוי מעודד ליצר החיים הלאומיים של העם היהודי בפיזוריו, גם בתנאים של דיכוי ורדיפות.

יב. אף בהיות ישראל ניצבת מול בעיות המורות ומאבקים קשים, היא תמשיך בהגשמת ייעודה המיוחד בקרב המדינות המתפתחות באסיה, באפריקה ובדרום אמריקה. פעולה זו נתנה כבר תוצאות רבות חשיבות והולידה קשרים ידידותיים הדוקים, הערכה הדדית ויחסים מדיניים איתנים. מדינת-ישראל תוסיף למלא כמיטב יכולתה את שליחתה האנושית והבין לאומית למען הפיתוח, הרווחה והקידמה במדינות אלה, על פי רצונן ומדיניותן הריבונית ובהסכמת מלאה עם ממשלותיהן.

יג. ישראל תפעל בזירה הבינלאומית לחיזוק המגמות של שלום עולמי, קידום הפיתוח, הפסקת מירדף הזיוק, דריקום בין מדינות, הפגת המתחים בין גושים מדיניים, שוויון בין עמים, קטנים כגדולים, וביצור המוסדות והארגונים, המטפחים שיתוף בין-לאומי, בכל התחומים. היא תתמך בכל מאמץ לשחרור לאומי של עמים משרעבדים, להשלמת התהליך של שחרור גמור מצול הקולוניאליזם, לביטול אירעשויות בקרב החברה האנושית ולהיטול האפליה הגזעית והדתית בכל מקום בעולם.

יד. העם היהודי ומדינת-ישראל ייאבקו בכל כוחם נגד החייט הנאציזם, שהמיט אסון על העולם והשמיד שליש מבני עמנו, ונגד כל גילויי וצורותיו, החייבים עקירה כעוד מעד, בשיתוף עם כוחות הקידמה בעולם תוגבר המלחמה נגד הגילויים החדשים של האנטישמיות והריאקציה בארצות שונות.

טו. לנוכח המאסרים, הדיכוי והרדיפות האכזריות של היהודים, שנתרו עוד במדינות-ערב, והסכנה החמורה הנשקפת לקיומם, ייעשה מאמץ כולל לחלצם ממצוקתם ע"י הוצאתם בדחיפות מארצות מגוריהם והעלאתם לארץ.

טז. מערך מפלגות-הפועלים המסדרות העובדים יפעלו לתרחבת הקשרים בין פועלי-ישראל ובין תנועת-העבודה, האיגודים המקצועיים והמפלגות הסוציאל-ליסטיות בעולם כדי להגביר שיתוף בקרב מעמד העובדים הבינלאומי, לעודד הבנה לבעיותיה של תנועת השחרור הלאומית והסוציאלית של העם היהודי, לעודד אהדה לצרכיה של ישראל, לסייע בתידוק הקשרים בין מדינת-ישראל ומדינות העולם ולגייס תמיכה למאבקינו בזירה הבינלאומית.

4. העם היהודי והתנועה הציונית

א. הנסיון ההיסטורי של דורנו — דור השואה ותקומת מדינת ישראל — אישר את התפיסה הציונית, שהדרך לתבטחת עתידו ובטחונו של העם היהודי היא בהתרכזותו במולדתו ההיסטורית ובצמצאותו הלאומית.

תפיסה זו נתחזקה ביתר שאת עם גילויי הסולידריות הלאומית האדירה של בני העם היהודי בתפוצות והחרדה שגילו לשלומה ולבטחונה של מדינת ישראל במבחני מלחמת ששת הימים ובמאבקים שבאו אחרית.

מאז קיומה של המדינה, וביתר־שאת לפני מלחמת ששת הימים ולאחריה, הוכח הכורח הגורלי של השותפות בין מדינת ישראל ובין התפוצות במילוי המשימה הכפולה של דאגה לקיום האומה היהודית ברחבי תבל וכיצורה של מדינת ישראל.

ב. לפני מדינת ישראל המוגי העם היהודי והתנועה הציונית נפתחה תקופת חדשה ונתגבשו היעדים הבאים:

הבטחת אחדותו של העם היהודי ומרכויותה של מדינת ישראל בתודעתנו, ריכוזו של העם היהודי במולדתו ההיסטורית על ידי עליה מכל הארצות, ביצורה של מדינת ישראל, שמירה על קיומו הלאומי של העם על ידי העמקת תודעתו העצמית, טיפוח חינוך עברי וחלוצי, הגנה על זכויות היהודים ועל זכותם להגדרה עצמית ולאומית בכל מקומות מושבם.

ג. מתוך הזהות עם התפקידים האחראיים המוטלים בשעה זו על התנועה הציונית ומתוך נאמנות לערכי היהדות, הדימוקרטית, והציונות־הסוציאליסטית ישעל המערך:

1. לחיזוק מעמדה של התנועה הציונית בתפוצות וב־ישראל.

2. להיערכות רעיונית בקרב התנועה הציונית כמגמה לעצבה כציונות מגשימה ופעילה, שבמרכזה — העלייה, היעדים החלוציים וציווי ההגשמה האישית.

3. להידוק שיתוף הפעולה בין מוסדות המדינה ובין התנועה הציונית.
4. לגיוס מורים, מתנכים, מדריכים ושליחים לפעולה חינוכית תרבותית בתפוצות ברוח הערכים של החלוציות ותנועת העבודה.
5. להרחבתה של ההסברה הציונית והישראלית בתפוצות ולהעמקתה.
6. לחיזוקן של התנועות החלוציות בגולה, במפעלי החינוך וההכשרה של תנועות הנוער הציוניות-סוציאליסטיות, המכשירות את חבריהן לעליה, ולהגברת השפעתן בקרב הדור הצעיר שמוצץ למסגרתן.
7. להפעלתה של תנועת הציונית בישראל במגמה להעמיק את התודעה הציונית ואת ההכרה בחיות קשרי הגומלין בין ישראל התפוצות ולטיפוח תחושת הסולידריות הלאומית של הדור הצעיר בישראל עם הגולה היהודית ועם מאמצי לקיים את זכותה הלאומית.
8. במגמה להביא להשתתפות יהודי התפוצות, כנופים או כחידים, בבניין המדינה ובפיתוחה, בעזרה לעליית המוני יהודים ולקליטתם החברתית והיצרנית בארץ — יעשה המערך להרחבתה של הסוכנות היהודית מתוך מאמץ מקביל לחזק את ההסתדרות הציונית העולמית, לרעננה ולבססה על יסודות דימוקרטיים.
9. מאז מלחמת ששת הימים מתחולל מסע השמצות, סילופים והאשמות חסרות שחר נגד מדינת ישראל, הנתונה במאבקים בטחוניים ומדיניים, נגד התנועה הציונית ברמותה כתנועת השיחורור של העם היהודי.
- שיטנה אנטי-ציונית ואנטי ישראלית זו, המתבססת באידאולוגיות שונות (בחלקן קומוניסטיות ושמאלניות) משולבת לעיתים בשיגאה אנטישמית, המזכירה את האנטישמיות המסורתית.
- כלי ההסברה של ממשלת ישראל ושל התנועה הציונית יופעלו למאבק מדיני-הסברתי נרחב, שיביא את דבר טפילנו הצודק לחוגים רחבים — יהודיים ובלתי-יהודיים כאחד.

5. העליה והקליטה

העליה לישראל — היא צורך לאומי ואישי כאחד. היא מקנה לאדם היהודי את האפשרות לחיות את חייו הלאומיים והרוחניים המלאים מתוך חרות ומשמשת מקור נאמן לביצור המדינה ולפיתוחה.

מאז כינונה רואה מדינת ישראל בתוקף יצודה הלאומי את העליה וקליטתה כיעוד מרכזי. והיא תוסיף לעשות כל מאמץ, כדי ליצור תנאים כלכליים, חברתיים ותרבותיים נאותים לקליטת העליה. מדיניות של קליטה יצרנית היא תנאי להשתרשותם המהירה והיעילה של הצולים במשק ובחברה.

עם מלחמת ששת הימים נבר כוח המשיכה של ישראל לגבי המוני יהודים, יש להסתייע בתמורה, המתחללת בקרב העם היהודי בתפוצות, לשם הזיקה לישראל, להגברת הנכונות לעליה, ולהכשרת צולים בכוח בעודם בארצות מגוריהם לעלות לארץ ולהיקלט בחייה. הגברת העליה מארצות הרווחה, ובראש ובראשונה מקרב הדור הצעיר, מחייבת את המדינה ליצור תנאים וכלים מתאימים לקליטה.

תנועת העליה שאורגנה לאחרונה על ידי ההסתדרות הציונית ושמטרתה העיקרית לאגד יחידים בקבוצות המתפתחות לעלות, תזכה לתמיכתם של מוסדות המדינה.

במרכזה של ההיערכות להגברת העליה יעמוד חיזוקה של התנועה החלוצית, המרעדת להיות הגורם המניע לעליה המונית ולהחדרת ערכי ישראל החלוצית והמתקדמת בקרב הדור הצעיר בתפוצות.

משימות העליה משותפות הן למדינה ולתנועה הציונית ויוגשמו מתוך תיאום מלא ביניהן. תפקידי הקליטה מוטלים בראש ובראשונה על המשרד לקליטת העליה, שהוקם לאחרונה.

משימות אלה מחייבות :

א. התרחבות מתמדת של המשק וזירוז פיתוחו המודרני כדי שיוכל למשוך לעליה חוגים כלכליים מיהודי התפוצות, שיתרמו להרחבת המשק ולביצורו.

- ב. הפעלת גורמים ומוסדות כלכליים בארץ ובתפוצות לייזום תכניות כלכליות לקבוצות וליחידים, לעידוד עלייתם ולהבטחת קליטתם במשק.
- ג. הקניית הכשרה מקצועית לצורך העליה ומתן אפשרות להשתלמות ולהסבה מקצועית. כדי להקל על העולה את השתלבותו הרוחנית והכלכלית במשק ובחברה.
- ד. הרחבת רשת מרכזי הקליטה, המעונות והאולפנים להנחלת השפה העברית לבעלי השכלה אקדמאית ולעולים, הזקוקים לידיעת השפה לצורכי מקצועם.
- ה. הבטחת תעסוקה לעולים, וסיוע לעיסוקם בתחום מקצועם הקודם.
- ו. דאגה מיוחדת לקיומם ולהעסקתם בעבודה של עולים קשישים ולהעלאת גיל התגבלה לשיבוצם במערכת הביטוח הלאומי ובקרנות הפנסיה.
- ז. הכנת תכניות לעידוד העליה של צעירים, אנשי מדע ואקדמאים. יצירת מרכזים למחקר, למדע ולידע שימושי לצרכי פעולתה של ישראל בארצות מפתחות — כאתגר נוסף לצעיר היהודי בחרי'ל לעליה לארץ.
- ח. הרחבת האפשרויות לקליטת סטודנטים מחו"ל במוסדות ההשכלה הגבוהים.
- ט. הבטחת שיכון לעולים בשכר דירה נמוך למעוטי יכולת, בתנאי רכישת נוחים לבעלי אמצעים מצומצמים ובדאגה למקומות מגורים לבודדים.
- י. לנוכח תגידול המעורר במספרם של העולים ומשפחות העולים מארצות הרווחה, הנקלטים בהתישבות העובדת, במושבנים ובקיבוצים, ייעשה להבטחת מגוריהם בהתישבות בתנאים שווים לאלה הנהוגים בערים. יושוו תנאי הקליטה של תלמידי האולפנים בקיבוצים לאלה המקובלים באולפנים בכלל ויוקמו מרכזי קליטה גם ביישובים החקלאיים.
- יא. עידוד תודעת הקליטה בקרב הציבור הרחב, יצירת אקלים חברתי, שיבטיח שילובו של העולה בחיי החברה והתרבות, והפעלת תושבי המדינה במקומות עבודתם ובאזורי מגוריהם לקירוב העולה ולהשרשתו בסביבתו החדשה.
- יב. פעולה קונסטרוקטיבית למניעת ירידה מן הארץ.

6. ירושלים

המערך רואה חשיבות מיוחדת בביסוסה של ירושלים המאוחדת כבירת ישראל וכמרכז תרבותי, כלכלי וחברתי. בשנים הקרובות יוקדשו מאמצים ואמצעים לפיתוחה ולאיכלוסה, להפניית צולים חדשים להתנחלות בה ולהעברת מוסדות שונים אליה.

בצפון מזרח ירושלים תוקמה שכונה חדשה, ו־1,500 הדירות הראשונות בה יאוכלסו בקרוב. נשלמות והולכות עבודות פיתוח נרחב כחכמה לבנייה רבה נוספת, והחל בתכנון הבנייה בדרום־מזרח העיר, ברמת אשכול שבצפון־מזרח ירושלים נבנות עתה 2,100 יחידות דיור, בגבעה הצרפתית הוחל בפיתוח השטח, ומתכננים 1,800 יחידות דיור, הוחל בפיתוחו של הר הצופים, ומאות סטודטים שוכנו בו. הוקמה קרן בסך מיליון ל"י למתן הלוואות בתנאים נוחים לעוברים לגור במזרח ירושלים, משרד המשטרה, המטה הארצי ובנק טפחות הועברו למזרח ירושלים, בשלבי עיבוד אחרונים מצויה עתה תכנית לבנייתה של קריה ממשלתית במזרח העיר, ובמסגרת זו יועברו מהשפלה לירושלים משרד השיכון, מע"ץ ומשרד החקלאות. בגבעת המיבתר תסתיים — לפי המצופה — הבנייה כולה תוך שנתיים, לאחר ש־321 מגרשים לבנייה נמסרו לרשות המתישבים.

בשנים 1970—1975 ייבנו בירושלים לפי התכנית:

בנווה יעקב —	2,000 יחידות דיור
גבעה הצרפתית —	1,800 " "
בשמאל הנביא —	1,000 " "
בסנהדריה —	500 " "

כן ייבנו 500 יחידות דיור לערבים חושבי העיר.

במזרח ירושלים ייבנו בשנים אלו כ־1,000 יחידות דיור לשנת

7. חברה וכלכלה

המשק הישראלי מתפתח בקצב מהיר. בשנתיים האחרונות גדל התוצר הלאומי בשיעור שנתי ממוצע של כ־12 אחוזים, ויש תעסוקה מלאה, המגמות החיוביות והגורמים, שהחלו לפעול בתקופת המיתון, איפשרו את פיתוחו המהיר של המשק יחד עם השמירה על יציבות המחירים והשכר והעלייה בפריון הייצור. כך גדל כושר התחרות של מוצרינו בשוקי העולם.

מטרת מדיניותו הכלכלית והחברתית של המערך היא להגשים משימות יסודיות: קליטת העליה וקידום הדור הגדל בארץ; יישוב הארץ ואיכלוס אזורי הפיתוח; תעסוקה מלאה ודאגה מיוחדת לקידום השכבות מעוטות היכולת התקדמות לעצמאות כלכלית, שהיא תנאי לעצמאותו המדינית. ועם כל אלו — נדאג לקיום רמת חיים נאותה בהתאם ליכולת המשק ולצרכי הבטחון.

המערך יגשים מדיניות כלכלית וחברתית כוללת ומתקדמת בתחומי ההכנסה, התעסוקה, החינוך והתרבות, השיכון והבריאות וישקיד על ביעור המחסור והמצוקה ועל בניין חברה עובדת, המושתתת על חירות האדם ועל שוויון סוציאלי.

א. קווי המדיניות הכלכלית

המערך יעשה איפוא:

1. ליצירת תנאים להמשך גידולו הרצוף והמתוכנן של התוצר הלאומי, שהוא תנאי לקיום תעסוקה מלאה, ולפיתוח מוצרי יצוא ומחליפי יבוא, שיוכלו לעמוד בתחרות בינלאומית.

2. להגדלת החסכון הפרטי והציבורי. הן לשם השקעות במשק והן לצרכים הגדלים של הבטחון; להעברות הון מחוץ לארץ ממקורות יהודיים ומשוק הכספים הבינלאומי מתוך הבטחת תנאים שיש בהם כדי למשוך משקיעים; להמשך הגידול ביצוא התעשייתי, החקלאי ובשירותים ליצוא — בעיקר לשירותי תיירות ותחבורה בים ובאוויר.

3. לשיפור הדרגתי של מאון התשלומים על ידי גידולם הנוסף של היצוא

והשירותים ליצוא, ולהבטחת עתידה מספקת של מטבע חוץ, שהיא כורח מדיניי בטחוני, כשם שהיא כורח משקריכלכלי,

4. לקיום מדיניות של תעסוקה מלאה, לתוספת כוח אדם ולהעלאת פרויק העבודה.

5. להבטחת עליה נאותה ברמת החיים — וביחוד להעלאת רמת החיים של השכבות מעוטות היכולת — לפי אפשרויות המשק וצרכי הבטחון, ומתוך קיום רמה סבירה של צריכה פרטית וציבורית.

6. למניעת עליית יוקר המחיה, לדאגה ליציבות המחירים ולשמירה על תוספת היוקר בעקבות תגודת המחירים.

7. לתוספת כוח עבודה מתוך האוכלוסיה ולפיתוח כושרו המקצועי של העובד על ידי קידום השכלתו והכשרתו לתנאי הייצור והטכנולוגיה של ימינו.

8. לעידוד העלייה מכל הארצות ולהעלאת בעלי מקצועות נדרשים מתוך יהודי התפוצות.

9. מספר המועסקים בשירות הציבורי יותאם לצרכי האוכלוסיה והשירותים בלבד.

10. במשק הממלכתי היצרני ובחברות הממשלתיות היצרניות תימשך הפעולה להגדלת מספר המפעלים והחברות, המקיימים שכר עידוד לפי נורמות מדודות באופן מדעי.

11. תיבדק האפשרות לאימץ שיטת הנורמות גם בשירות הציבורי ולהנהיג שיטות אחרות, העשויות להעלות את פרויק העבודה.

12. יוקם גוף ממלכתי לתכנון כלכלי, חברתי ופיזי כולל, לשם קביעת יעדי הפיתוח ותיאומם מתוך שיתוף פעולה עם גורמי המשק, הרשויות המקומיות והאזרחיות ומסודות המדע והמחקר.

13. יישמר העקרון של בעלות לאומית על הקרקע ובעלות ציבורית ממלכית על אוצרות הטבע בהתאם לצרכי הפיתוח של המדינה וקליטת העלייה. מפעלים חיוניים שברשות המדינה יישארו בבעלותה, גם אם ישתפו בהם גורמים אחרים כדי לסייע לפיתוחם.

ב. מדיניות ההכנסות

1. שיעור המסים ותקציב המדינה יבטיחו שיטת הכנסות כוללת, השוקדת על חלוקה צודקת של ההכנסה הלאומית לשכבות האוכלוסיה השונות, מרשנת תהליכים אינפלציוניים ומעודדת תמריצי עבודה וחיסכון.
2. להבטחת יתר שוויון בחלוקת ההכנסה הלאומית יישמר עקרון הפרוג' רסיביות של מערכת המיסוי הישיר והעקיף.
3. תובטח רווחיות סבירה של הייצור כדי לקיים גידול מספיק של השקעות פרטיות וציבוריות ממקורות פנים וחוץ.
4. מדיניות המסים תמנע התעשרות קלה ורווחים ספקולטיביים, ויגבר הפיקוח על קארטלים ומונופולים להגנת הציבור מפני סכסוכים.
5. מדיניות המחירים, ההכנסות והאשראי תהיה מכוונת למניעת התפתחויות אינפלציוניות, הפוגעות בהכנסה הריאלית של האוכלוסיה.

ג. תיעוש והשקעות

- הגידול במספר המפעלים, בייצור, בהשקעות ובתפוקה חל ויחול בעיקר בתחום התעשייה, לפיכך:
1. יכוונו ההשקעות כך, שיושגו מירב החסכון במטבע חוץ וצמצום תלותנו ביבוא לצרכי בטחון. במסגרת החוק לעידוד השקעות הון להקמת מפעלים יינקטו דרכי העדפה, שיקדמו את היצוא.
 2. לשם הבראת המשק תימשך השיפוט של ענפים לתחרות מבחוץ ויכוונו הון וכוח עבודה למפעלים כדאיים מבחינה משקית.
 3. תיגשם תכנית רב-שנתית להפחתה הדרגתית של מכסי המגן, אגב סיוע למפעלים בעלי כושר תחרות בשווקים הבינלאומיים ויכולת ההסתגלות לתנאים החדשים ומניעת הקמתם, או הרחבתם, של מפעלים, שאינם כדאיים למשק.
 4. יוגברו השימוש בידע מקומי ורכישת ידע בינלאומי מתקדם בשטח הייצור, המינהל והשיווק ואומצו שיטות חדשות בביקורת איכות המוצר.
 5. מדיניות ההשקעות והתיעוש תתחשב במיוחד בצרכי ביסוסם הכלכלי והחברתי של ערי הפיתוח וישובי הספר; עולים חדשים יכוונו לאזורי הפיתוח

ייעוד מעברם של תושבי מרכז הארץ לאזורים אלה. עזרה מיוחדת הוגש למשקיעים בתעסיה, במלאכה ובמפעלי תיירות באזורי הפיתוח.

6. לצורך הגברת הייצור והיצוא יוגדל הסיוע לציבור בעלי המלאכה, שהוא גורם יצרני רב חשיבות במשק הישראלי. יוקמו למענו מוסדות לשיווק וליצוא. יורחבו הקרנות לאשראי באמצעות הבנק למלאכה, יוקמו מבני מלאכה, יירבש ציוד חדש וייחסדו קרנות פנסיה.

7. תימשך הפעולה להרחבת קרנות האשראי ולייסוד קרנות פנסיה לעוסקים במסחר הוציר וישופרו שיטות השיווק.

8. הממשלה תסייע לפיתוחה ולביסוסה של התעסיה הממלכתית, הפרטית, ההסתדרותית, הקואופרטיבית והקיבוצית ממקורות פנים וחץ. תרומתה הממשית של כל יזמה לתשגת מטרות המשק היא שתקבע את מידת הסיוע.

9. יורחבו ויעמקו הקשרים הכלכליים בין ישראל ובין יהדות העולם. נמתייע בעזרת יהודי התפוצות בהשקעות, בהספקת ידע ובשיווק מוצרי ישראל בחו"ל.

ד. חקלאות והתישבות

הייצור החקלאי הוסיף לעלות בקצב מהיר מ-1,350 מיליארד ל"י בתשכ"ו ל-1,700 בתשכ"ז. הייצור בשנים הקרובות יעלה ל-2 מיליארד ל"י.

המערך יפעל:

1. להגברת היצוא לצמצום היבוא, לייצול הייצור במשק החקלאי, לשכלול השיווק הסיטוני והקימעוני, להוזלת הרבית לצרכי השקעות בחקלאות.

2. לביסוס המשקים הראויים לכך, שיועברו מאחריותה של המחלקה להתישבות של הסוכנות לטיפולו של משרד החקלאות.

3. המחלקה להתישבות של הסוכנות תעשה לפתרון בעיותיהם הכלכליות של הישובים שבאחריותה, על ידי פיתוח חקלאותם ועל ידי יצירת ענפי-עזר נוספים. בתעסיה ובשירותים, שיאפשרו למתישבים קיום נאות.

4. אמצעים מיוחדים יוקדשו לשיפור מצבם הכלכלי של ישובי ההר בהכשרת קרקע, בתוספת אמצעי ייצור חקלאי או בפיתוח מפעלים כלכליים אחרים באזורי ההתישבות ההררית.

5. תגבר הפעולה בהאחזויות החדשות שקמו, כדי להבאן בהקדם האפשרי לשלב הביטוס.

6. החיים בהתישבות יושתתו על כיבוד הערכים החברתיים וזכות ההגדרה העצמית של המתיישבים ועל הבטחת מעמדה הציבורי והחוקי של ההתישבות השיתופית.

7. יעודד מעברם של תושבי ערים ממרכז הארץ להתישבות הוותיקה והחדשה. תוגש עזרה לגרעיני נח"ל חפונים להתישבות, לנוער העובד והלומד המצטרף לנח"ל ולכל תנועה חלוצית.

8. נשקוד על העלאת רמת ההכנסה של החקלאים, על התאמת המחירים לעליית מחירי התשומות בענפים המתוכננים, על החלת השירותים, שיפור השיכון וצמצום הפער בין הכנסות החקלאים ובין הכנסותיהם של עובדים אחרים בארץ.

9. יימשך הסיוע החקלאי באמצעות המדינה לארצות המתפתחות.

10. בימים אלה עומדים בחזית המלחמה חבריהם וילדיהם של ישובי הספר, הסתדרות העובדים נחלצה לעזרתם בגיוס אלפי מתנדבים, המערך קורא לכל אזרח ואזרח בישראל לקום ולהתנדב לעזרת ישובי הספר.

ה. עבודה ופריון הייצור

מדינת ישראל תספח את כוח היצירה של העם ותמצה את היכולת הטמונה באוכלוסייה העובדת באמצעות העלאת רמת-השכלתה המקצועית; ארגון יעיל של העבודה והנהגת שיטות חדשות בייצור ובניהול; פיתוח היוזמה והתמצאה; קיום יחסי-עבודה יחסי אנוש, המושתתים על כבוד האדם, על אחריות ועל חופש המאבק של האיגוד המקצועי, לפיכך:

1. יוקדשו מאמצים ואמצעים כדי לספק את הביקוש לכוח-אדם על ידי העלאת הרמה המקצועית והניהולית, הכנסתם למעגל העבודה של רבבות נשים עד למידה, המקובלת בארצות מתקדמות, הכשרתם של מוגבלים בכושר העבודה לתעסוקה תולמת ויצירת תנאים להעסקת פנסיונרים.

2. יוכשרו עובדים להתקדמות הטכנולוגית בתחומי הייצור והמינהל בסך-צורות ובענפי המסך השונים מתוך העדפת ענפי יסוד, מפעלי הייצור והשירותים יטלו חלק בהכשרה המקצועית.

3. בהתאם לצרכי המשק ויישוב הארץ תעודר גיידות עובדים ממקצוע למקצוע, ממפעל למפעל וממקום למקום, על ידי מתן הכשרה מקצועית, סיוע בשיכון והסדרים, המבטיחים את רציפות הזכויות הסוציאליות.

4. תוקדש תשומת לב מיוחדת לפיתוח ההסבה המקצועית על ידי קורסים מיוחדים לבעלי מקצוע ובתוכם עולים חדשים, יורחבו תחומי פעולתה של הרשות לתכנון כוח אדם גם על מתקר שוקי עבודה, כדי לספק תחזיות על התפתחויות הצפויות במשק, מתוך שיתוף הדוק עם מוסדות החינוך והרשויות העוסקות בתכנון המשק.

5. המכון לפיריון העבודה והייצור, בשיתוף עם ארגונים מקצועיים ועסקיים, יפעל להגברת הודעת היעילות אצל כל הגורמים במשק.

6. בתחום התעשייה והתיירות הופעל קרן להכשרה ולהשתלמות כדוגמת זו של פרעלי הבנין.

7. שירות התעסוקה יעסוק בגילוי מקורות של כוח-אדם וביעוץ תעסוקתי להכוונתו. בשיתוף עם משרד הקליטה יוסיף השירות לפעול לקליטתם בעבודה של הסטודנטים הישראלים הלומדים בח"ל ושל עולים בעלי מקצוע.

8. מתוך שיתוף פעולה עם הסתדרות העובדים וארגוני המעסיקים יוחק חוק, שיציע למפעלים יצרניים, הכנית ייצול שתעוצב לפי שיטות מנוסות ובדוקות.

9. יוגברו ההסברה וההדרכה למניעת תאונות עבודה וייעשו פעולות בטיחות מיוחדות בקרב העובדים, מנהלי העבודה והמעסיקים על ידי הקמת פלוגות אווריות לבטיחות, שיקיימו מגע אישי עם כל עובד, כדי לשמור על כללי זהירות ובטיחות במפעלים ובשדה.

10. המערך יתנגד לחקיקת חוק-בוררות-חובה, הפוגע בחופש האיגוד המקצועי.

11. על התנועה הקואופרטיבית לנצל את האפשרויות החדשות, שהועמדו לרשותה, לפיתוח קואופרטיבים חדשים של עולים ובני-גור, כדי לתת תנופה חדשה לקואופרציה בישראל.

ו. תחבורה

התכניות לפיתוח התחבורה בשנים הקרובות יחייבו השקעות גדולות. הן ישתלבו בתיכנון הפיסי, הארצי והמקומי, ויסייעו לצרכי הבטחון הלאומי.

ההתקדמות הטכנולוגית המואצת, החזוייה בתחבורה כבמשק כולו, תחייב העלאת הרמה התנדסית-טכנולוגית של כוח האדם, המתקרב כבר לעשר רבבות, והכשרתו המיוחדת בענפים השונים בתחבורה — ביבשה, בים ובאוויר.

ואלה הדברים שיעשו:

1. יימשך פיתוח רשת הכבישים הבין-עירוניים, עם השלמתה יהיו מרכזי האוכלוסיה והכלכלה החשובים קשורים בדרכים מהירות וחדשות. ישופרו דרכי הארץ ויובטח קשר נוח וסדיר לכל נקודת ישוב.
2. בערים הגדולות, ביוחד בירושלים, תלאביב וחיפה ייעשה להחשת הפתרון לבעיות התעבורה.
3. ישופרו שירותי התחבורה הציבורית על-ידי ריאורגניזציה במערכת הקווים בהתאם לצרכי הנוסעים ולמגמות הפיתוח. יימשכו ההסדרים לקיום תעריפים עממיים ושווים לכל נפש בתחבורה הציבורית.
4. רכבת ישראל תשכלל את שירותיה לציבור ותעשה להגברת מהירות התנועה בהתאם לצרכי התובלה במשק. תימשך סלילת מסילת-הברזל דרומה — לאורון ולצפצ, כחלק מן המסילה לאילת, שתסלל במרוצת השנים בעקבות גידול המטענים העוברים בנמל הדרומי.
5. תוגבר הבטיחות בדרכים מתוך תיאום מלא בין זרועות הפעילות השונות — הטכנית, התחקית וההסברתית.
6. הספנות הישראלית תורחב במהירות עד כדי הכפלתה תוך ארבע שנים, תוגבר הפעולה להכשרת יורדי-ים ישראלים.
7. הנמלים בים-התיכון ובים סוף, ישוכללו ויפותחו בהתאם לצרכים החזויים של הובלת מטעני יבוא ויצוא בעתיד.
8. יונח היסוד לגשר יבשתי להעברת מטענים דרך ישראל בין הים התיכון והים האדום. ייעשו הצעדים הדרושים לפתיחת נמל חש"י.
9. חברת התעופה הלאומית תרכוש ציוד נוסף וחדש ותכפיל את קיבולתה בשנים הקרובות. היא תתקין את עצמה להפעלת מטוסי-הענק הסילוניים בראשית העשור הבא ולמעבר למטוסים על קוליים בחלקו השני. אלי-על" תסעה את רשת קוויה ותפתח קווים חדשים למזרח אפריקה ולמערבה וכן לדרום-אמריקה.

10. נמל־התעופה הבין לאומי בלוד יורחב, ויוקם בו בית נתיבות חדש. חסופף רשת התעופה הפנים־ארצית ותכלול מרכזים נוספים ובתוכם שדות תעופה בחיפה ובבאר־שבע.

11. תובטח הסעת חינם לחיילי צה"ל בחופשה לכל פינות הארץ בתחבורה הציבורית.

ז. שיכון

בארבע השנים האחרונות חל שיפור ניכר בתנאי הדיור של אוכלוסיית ישראל על כל שכבותיה, ורבים ממשכנות העוני חוסלו.

בתקופת מהונתה של הכנסת השביעית:

1. תימשך הפעולה הממלכתית היוזמה להיסול משכנות העוני, לקידום השיכון בהתיישבות, להבטחת דירות לשכבות מעוטות ההכנסה ולעידוד בנייה פרטית לצרכי משפחות בעלות רמות הכנסה גבוהות יותר. הסיוע לשיכון יינתן על פי גודל המשפחה ורמת הכנסתה.

2. כבעבר, תובטח לעולה החדש דירה שתהלוּם את צרכיו ואת יכולתו לשאת במעמסת הוצאות הדיור.

3. ייעשה שיקום מקיף של שכונות, שיבטיח שיפור תנאי המגורים והשירר־תים הציבוריים, יוחש קצב הפינוי של מבנים ארעיים.

4. ייבחנו הדרכים לסיוע ממלכתי לשיכון זוגות־צעירים על־ידי הקלת תנאי המימון.

5. יימשך פיתוחן של ערי הפיתוח, יושם דגש בשיפור תנאי המגורים בהן ויושלמו מבני ציבור וחברה.

6. ישוקם הדיור במושבי העולים על ידי בנייה חדשה ותוספת חדרים לפי גודל המשפחות. ישוקמו המוסדות ותפוחה התשתית בכפרים.

7. תושלם תכנית לשיפור המגורים בהתיישבות הקיבוצית והמושבית ולהבטחת רמה נאותה של דיור ושירותים לוותיקים, לזוגות הצעירים ולמתיישבים החדשים, עולים ובני הארץ.

8. יודתבו תכניות־חסכון לשיכון, ויימשך תהליך הסטנדרטיזציה של תעשיות בניין.

ח. בריאות

מאז קום המדינה חל שיפור רב בתחום שירותי הבריאות וברמת הבריאות של האוכלוסייה. עם זאת יש צורך בפיתוחן ובהרחבתן של שיטות ריפוי חדשות. לפיכך:

1. תיערך בחינה כוללת של מבנה שירותי הבריאות לאור התמורות, שחלו בדרכי הגשת העזרה הרפואית, ושל הזיקות שבין ענפים ומוסדות ריפוי שונים לקראת הנהגת ביטוח בריאות כולל.

2. יוזרו ביצוען של תכניות־אב לפיתוח האישפוז, ותיעשה חלוקה מאוזנת של מוסדות האישפוז לסוגיהם בכל אזורי הארץ.

3. יופנה סגל רפואי מספיק לאזורי פיתוח, לספר ולכפר ולבתי החולים, המשרתים אותם.

4. לשם הבטחת עתודת כוח־אדם והפעלת השירותים באזורי הפיתוח, בכפר ובספר, יועדפו המועמדים לבתי הספר לרפואה, שיתחייבו לשרת, לאחר סיום לימודיהם, באזורים אלה. יורחב הסדר המילגות לסטודנטים לרפואה, שיתחייבו לשרת באזורי ספר ופיתוח לאחר השלמת לימודיהם.

5. יופעלו שירותי בריאות לקבוצות פגיעות באוכלוסייה ולקנים בבתי אבות.

6. יעודד פיתוחו של המחקר הרפואי, השימושי והעיוני, במוסדות הרפואיים השונים.

7. יעודדו עלייתם של בעלי מקצועות רפואיים מחו"ל ושובם של ישראלים, יורחבו מסגרת הקליטה והקרנות, הפעילות לקליטה זו, לשם הבטחת השתלבותם המהירה של העולים בשירותים הרפואיים.

ט. שירותי דואר וטלקומוניקציה

צרכי המדינה וצרכי הציבור מחייבים את הפעולות הבאות:

1. יושקע הסכום הדרוש לפיתוח רשת הקשר הטלפוני העירוני והבינעירוני, ע"י הנחת כבלים חדישים.

2. יופעלו מרכזות טלפוניות חדישות, ויחל בשימוש במרכזות אלקטרוניות.

3. ייטשך בנינים של בתי דואר נוספים.

4. יוקם בית-מיון ארצי חדש, שיצויד במיכון החדש ביותר כדי לייצל את שירותי הדואר.

5. יוקמו מערכות חדשות של משרדי רדיו בעוצמה מוגברת לצרכי שידורי ישראל אל הארצות השכנות ואל תפוצות העם.

6. תושלם ותשופר מערכת המשרדים של הטלוויזיה.

7. יינתנו תרומות לתלמידים ולמוסדות, תלומדים ומלמדים אלקטרוניקה וטלקומוניקציה.

8. יוגבר הייעול של מנגנון הדואר על ידי עידוד השתלמותם של עובדים והפעלת מיכון, אוטומציה ושיטות עבודה חדשות.

י. תיירות

היערים שקבע בשעתו משרד התיירות שרירים עד היום, והם: הידוק הקשרים עם יהדות התפוצות, קירוב ישראל לתודעת העולם והגדלת ההכנסה במטבע חוץ כדי לשפר את מאון התשלומים.

הממשלה תפעל לעידוד התיירות ע"י הגברת פעולת החסברה בחו"ל ותקירת מצב התיירות בעולם. יינתן עידוד מיוחד לפיתוח המלונאות העממית ולהקמת בתי-מלון בחלקי הארץ השונים מתוך הקפדה על רמת השירותים בהם, יועלה הידע המקצועי של העוסקים בתיירות, וישופרו השירותים הניתנים לתייר. יטופחו נופי הארץ והאתרים ההיסטוריים וישוכללו חופי הרהצה וכירב.

תועלה רמת השירותים בחמי ווהר ועין בוקק, בחמי טבריה ובחמת גדר, כדי לכללם במפה העולמית של מקומות-מרא.

יא. ביטוח סוציאלי

1. המערך יפעל להחשת תהליך החקיקה של חוק „ביטוח בריאות חובה“, שייצשה באמצעות קופות החולים, וקיף את כל אזרחי המדינה, ויושתת על הנאי ביטוח אחרים ורמת שירותים אחידה ונאותה.

קופות החולים המוסמכות יהיו פתוחות לפני כל אזרח ויפעלו בפיקוחה התקציבי ובהכוונתה המקצועית של המדינה; פעולתן לא תהיה למטרת רווחים;

הן יבטיחו את אחידותם של דמי הביטוח הרפואי. יינתן מעמד חוקי לרשות עליונה לאישפוז, שהכחון את מדיניות האישפוז ותתכנן את פיתוחו.

2. בעצה אחת עם הסתדרות העובדים הכללית וארגוני המעסיקים יופעל בהדרגה חוק ביטוח פנסיה חובה, שיבטיח רציפות זכויותיו של העובד בכל קרנות הפנסיה הקיימות והמוקמות. הפעלת חוק פנסיה חובה תוסיף למעגל המבוטחים כרבע מיליון איש.

3. יוצע חוק להבטחת תעסוקה וביטוח מפני אבטלה, שיופעל בין באמצעות תקציב המדינה ובין באמצעות קרן ביטוח. שבה משתתפים הממשלה, המעסיקים והעובדים.

8. חינוך ותרבות

העשור הראשון בתחום החינוך עמד בסימן של קליטת מאות אלפי ילדים, שהובאו לארץ עם קיבוץ הגלויות. היה מחסור בבנייני חינוך, בציוד ובריאות, בכוחות הוראה, בכוחות מינהליים ובנסיון מינהלי. צריך היה לגבש תכניות לימודים, להקים מוסדות הכשרה של עובדי הוראה — וכל זה תוך חבלי־הגשמה של חוקי החינוך הממלכתיים.

העשור השני במערכת־החינוך עמד בסימן התייצבותה של מערכת־החינוך והסתעפותה, במיוחד בתחום החינוך העל־יסודי ובתחום החינוך הגבוה.

בעשור השלישי נושאת מערכת־החינוך על כתפיה הן את התהליך הסתמך של המשך ורציפות, תיקון וחידוש של כל מה שנאגר עד עתה במערכת החינוך והן את הצורך לפעול בתנופה רבה, כדי לפתור את הבעיות הגדולות של מערכת החינוך בישראל, שהן:

— כיצד לצמצם את הפער, שבין כמותו ואיכותו של כוח־האדם, הדרוש להתפתחותם של המדינה, המשק והחברה ובין מה שמערכת־החינוך ערוכה ומסוגלת להבשיר;

— כיצד למנוע את הנשירה הקטנה יחסית בחינוך היסודי, גדולה בחינוך העל־יסודי, וניכרת במוסדות להשכלה גבוהה;

— כיצד לצמצם, ומהר ככל האפשר, את הפער הבין־עדהי בחינוך;

— כיצד לסגל במהירות וביעילות את מערכת החינוך בישראל לשכבות המגוונות באוכלוסיית התלמידים.

בטאמים משותפים של הממשלה, המורים והגננות, ההורים, הרשויות המקומיות, משרד החינוך ועובדיו הניע כבר מפעל החינוך להישגים הבאים:

— קרוב ל־50% של גילאי 3—4 מתחנכים בגננים;

— למעלה מ־94% של גילאי 5 לומדים בגני־חובה;

- למעלה מ-98% של בני 6—13 לומדים בבתי-הספר היסודיים הרשמיים;
- כ-73% של גילאי 14—17 לומדים במוסדות חינוך, בין בפיקוחו של משרד החינוך ובין שאינם בפיקוח;
- 82% מכל מחזור של מסיימי כיתות ח' לומדים שנה אחת נוספת ומסיימים את כיתה ט'.
- 69% מכל מחזור מסיימי כיתה ח' לומדים שתי שנים נוספות ומסיימים את כיתה י'.
- 58% מכל מחזור של מסיימי כיתה ח' לומדים שלוש שנים נוספות ומסיימים את כיתה י"א.
- 40% מכל מחזור של מסיימי כיתה ח' מסיימים את כיתה י"ב.
- כ-11 אלף תלמידים זוכים כל שנה בתעודת-בגרות.
- למעלה מ-170 אלף תלמידים מקבלים מזון בבית-הספר.
- מערכת הפעולות לטיפול בני שכבות סוציאליות נחשלות מקיפת כ-150 אלף תלמידי בתי-הספר היסודיים.
- 41% מגילאי 14—17 בני הורים מארצות האיסלם לומדים במוסדות החינוך העל-יסודיים; עלייתם בחינוך העל-יסודי ניכרת בשנתיים האחרונות בכל סוגי בתי-הספר העל-יסודיים ובכל דרגות הכיתות;
- פיתוח מסכת מסופת של מסגרות ופעולות לחינוך המשלים, פעילות זו נעשית באמצעות שיעורי-חברה, בתי-תלמיד, בתי-נער, גדנ"ע, תנועות-נוער ומאות חוגים בחינוך העל-יסודי.
- בחינוך העל-יסודי הגיעה מערכת החינוך למצב מאוין כמעט בין החינוך העיוני ובין החינוך המקצועי והחקלאי; 51.6% לומדים בחינוך העל-יסודי העיוני; 34.7% לומדים בבתי-הספר המקצועיים, 13.7% לומדים בבתי-הספר החקלאיים ובכיתות-המשך של ההתיישבות הקיבוצית.
- החינוך הערבי נמצא בתהליך בלתי-פוסק של גידול ומקיף עתה כ-90 אלף תלמיד בכל שלבי-החינוך במוסדות שבפיקוח משרד-החינוך ושאינם בפיקוח.
- בעשור השני השקיעה הממשלה כ-400 מיליון לירות בהקמת מיבנים

למערכת החינוך היסודי והעל־יסודי; מידת הצפיפות בכיתות קטנה והולכת מדי שנה בשנה; בקצב מזורו מתגשמת התוכנית להקמת 65 בתי־ספר על־יסודיים בעיירות־הפיתוח.

— באמצעות מערכת של שכר־לימוד מדורג בחינוך העל־יסודי משלמת הממשלה את שכר הלימוד המלא של 50% מהתלמידים בני הורים מעוֹט־יכולת בכל הכיתות של ביה״ס העל־יסודי.

— במשך עשר שנים גדל ב־24% מספר התלמידים בבתי־הס התיכוניים של בוקר; ב־44% בבתי־הספר המקצועיים; ב־200% גדלה העתודה של מקבלי תעודות בגרות; ב־240% גדל מספרם של הסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה.

— ביוזמת משרד החינוך והתרבות קיבלה הכנסת את חוק הפיקוח על בתי־ספר בלתי־רשמיים ואת החוק להרחבת לימוד חובה על גילאי 14—15 ו־15—16 ואישרה את המלצותיה של הוועדה הפרלמנטרית לשינוי המיבנה של החינוך היסודי והעל־יסודי, כלומר — את הריפורמה בחינוך.

— תמיכתו של משרד החינוך והתרבות במוסדות ובמיספעים אמנותיים ותרבותיים עולה לסכום של למעלה מ־25 מיליון לירות שנה־שנה.

ג.

מטרת מדיניות החינוך היא להביא בעשור השלישי אל החינוך העל־יסודי 40—50 אלף תלמידים נוספים על־ידי העלאת רמת החינוך והלימוד במערכת החינוך.

לאור המטרה הזאת מוטל עלינו:

להגשים את החלטות הכנסת בדבר הריפורמה במבנה החינוך היסודי והעל־יסודי במשך שש שנים ולהקים הטיבות ביניים מקיפות מן הכיתות ז', ח' וט'. בחטיבות ביניים אלה יוגדל מספר שעות הלימודים בעיקר במדעי־הטבע, יונתגו תכניות לימודים חדשות ומעורבות ושיטות הוראה חדשות, ילמדו בתן מורים בעלי תואר אקדמאי, או בעלי רמה אקדמאית, וייעשה שימוש במתקנים ובציוד משוכללים ומגוונים. בחטיבות אלה יוקמד על הפעלת כל שיטות הטיפוח, על מערך של הסתכלות, ייעוץ והכוון של התלמידים, על מגמות ומסלולים לימודיים, על ארגון בתי־הספר כך שיתאפשר מפגש בין־עצתי מתמיד של התלמידים; על פעולה חינוכית־חברתית מסועפת ועידוד פעולתן של תנועות נוער חלוציות.

הפעלת הריפורמה תשתקף גם בחטיבת-היסוד של כיתות א'—ד' וגם בחטיבה העליונה, בכיתות י'—י"ב. בתכניות הלימודים, בשיטות ההוראה, בדרכי החינוך ובגיוון המסגרות ושיטות הטיפוח.

לכצע את החוק שנתקבל בכנסת. בדבר הרחבת לימוד חינוס על גילאי 14—15 ועל גילאי 15—16 והרחבת לימוד חובה חינוס על גילאי 14—15 במשך שלוש שנים, מתש"ל עד תשל"ב, ועל גילאי 15—16 מתשל"ג עד תשל"ה. חוק זה משולב ואחוז בדבר הריפורמה.

להנשים את חוק הפיקוח על בתי-ספר בלתי רשמיים, שנתקבל בכנסת כדי להבטיח תנאים חיצוניים ופנימיים-לימודיים מינימליים.

לפעול למען העלאת מעמדו של המחנך בחברה הישראלית.

להעמיד בטרכו העשור השלישי את הכשרת המורים והשתלמות המורים לקראת תואר אקדמאי, או רמה אקדמאית, בדרך הפיכתם של בתי-הסדר למורים למסדות תלת-שנתיים, מתוך שיתוף האוניברסיטאות וטיגול דרכי הכשרה והשתלמות על ידי האוניברסיטאות לצרכי המורים בכל שלבי החינוך, וקודם-כל — בחטיבות הביניים ובחטיבת העליונה של בית-הספר העל-יסודי.

להניע בדרכים שונות, וקודם כל באמצעות השתלמויות מתוכננות ותכלי-תיות לכך, שכל עובדי ההוראה יהיו מוסמכים, להקים מועצה משותפת למשרד החינוך והתרבות, ולציבור המורים המאורגן, לשם דיון משותף ושיטתי בשאלות העיקריות של מערכת החינוך, מתוך הקפדה על סמכויות משרד החינוך והתרבות מצד אחד ועל סמכויות ארגוני המורים מצד שני.

להמשיך באופן שיטתי בהתקנת תכניות-לימודים מחודשות בשביל כל שלבי החינוך באמצעות וזיחידה לתכניות לימודים והמרכז לתוראה מדעית-הטבע.

להמשיך ולהשלים את הביקורת של כל ספרי הלימוד בחינוך היסודי והעל-יסודי.

להקים מרכז לאומי למחקר בחינוך.

להמשיך ולהשלים במשך שנתיים-שלוש את התכנית, שלפיה יוכנסו ללא תשלום לנגונים גילאי 3—4 בני הורים מעוטי-יכולת, שהם כמחצית שני שנתונים אלה.

להמשיך ולהעמיק את כל פעולות ושיטות הטיפוח לתלמידים חזקוקים לכך

בגני"הילדים, בחינוך היסודי, בחינוך העל־יסודי ובאניברסיטאות. מתוך נאמנות למגמה של צמצום הפער הבין־עמדי בתחום ההישגים הלימודיים.

להגדיל את מספרן של המסגרות המיוחדות לילדים חריגים ולהקדיש להן תשומת־לב מיוחדת.

להעלות את מעמדו של החינוך הגופני בחינוך היסודי והעל־יסודי ולקדם את פעולתה של הרשות לספורט. לסייע לאגודות ולמוסדות הספורט הציבוריים, להבין תכנית־אב לפיתוח הספורט בישראל בשיתוף פעולה עם מוסדות הספורט והרשויות המקומיות. להמשיך בחקמת מתקני ספורט ולהרחיב את המחקר בתחום החינוך הגופני.

להמשיך ולהחדיר לבתי־הספר אמצעי־עזר טכניים להוראה — הן באמצעות העשרת הציוד הלימודי בכל בתי־הספר, והן באמצעות המרכזיות הפדגוגיות.

להפעיל את הטלוויזיה הלימודית בכל חלקי הארץ במיזם מקצועות ההוראה של החינוך היסודי והעל־יסודי.

להמשיך ולטפח את החינוך המקצועי והטכני בהתאם לצורכי התעשייה המתפתחת; להאריך את משך הלימודים בבתי־הספר המקצועיים הארבע־שנתיים ולהעלותם לדרגת בתי־ספר שיכשירו טכנאים והנדסאים.

להתאים את החינוך החקלאי לצרכיה של החקלאות המודרנית.

להרחיב את החינוך הימי.

להמשיך ולטפח את החינוך המשלים על כל מסגרותיו מתוך טיפוח זיקה לערכים לאומיים וחברתיים.

להוסיף ולקדם את החינוך של ילדי הערבים, הדרוזים ובני המיעוטים האחרים בתשומת־לב מיוחדת לקידומו של החינוך העל־יסודי.

להקים בהדרגה בשנות העשור השלישי, מכללות על־תיכוניות במגמה הומניסטית ובמגמה טכנולוגית.

לגבש מתוך שיתוף עם המוסדות להשכלה גבוהה, הצעת־חוק להקמת רשות ממלכתית להשכלה גבוהה ולאשרה בכנסת.

להמשיך בעידוד מוסדות אמנות לסוגיה מבחינה חברתית וחברתית.

להרחיב את היקף הפעולה של „אמנות לעם“ באזורי הפיתוח.

להרחיב את היקף הפעולה להגחלת הלשון. לביעור הבערות ולהשכלת־עם ולהמריץ את הקמת הספריות ביישובים החסרים אותן.

להמריץ את קצב ביצועה של התכנית להקמת בת־עם, בת־נוער ומיתקני ספורט באזורי הפיתוח.

לעודד את היצירה הספרותית והאמנותית. לסייע לסופרים בפעולותיהם ולהביא לפני הכנסת הצעת חוק, שיבטיח את זכויותיו המלאות של הסופר העברי על יצירתו.

לעודד את פעילותה של המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות. לספח את התרבות המקורית של שבטי־ישראל ולהרחיב הקירות הפולקלור שלהם.

להעמיק חקר בתהליכים התרבותיים בקרב שכבות שונות של הציבור ולגבש, על סמך מחקרים, תכנים חדשים לפעילות תרבותית בעשור השלישי.

9. שירותי ההסברה ואמצעי התקשורת

1. פעולות ההסברה, הנערכות מטעם המדינה, מיועדות להאיר את צרכיה, זכויותיה ויעודיה של מדינת ישראל ואת מדיניות ממשלתה; לטפח הבנה ואהדה לישראל, לצרכי בטחונה ופיתוחה, לתפקידה בקיבוץ הגלויות, לערכיה התברתיים, לזכותה להתגוננות עצמית ולשאיפתה לשלום; לסכל את מאמצי התסברה העוינת על ידי הפרכת מידע כוזב ותעמולה אנטי־ישראלית.

2. מאמצייה של ההסברה הישראלית חייבים להיות מכוונים לא רק להסברת מדיניותה של ישראל ולהארת המאורעות, המתרחשים יום יום, אלא גם למישור הרעיוני־ערכי: להעמקת התבנה למורשתו של העם היהודי, לזיקתו למולדתו ההיסטורית, לאחדותו של העם בפיזורו, למאמצי השחרור העצמי שלו, לתפקידה של מדינת ישראל בקיבוץ הגלויות ולערכיה הסגוליים של מדינת ישראל. נושא מרכזי בהסברה הישראלית חייב להיות — מצוקתם הלאומית של היהודים בבריית־המרצות ובארצות ערב, והסכנה שבחידוש הנאציזם והתפשטות האנטישמיות.

3. פעולת ההסברה הממלכתית בישראל נועדה לסייע בליכוד העם בישראל במילוי חובותיו האזרחיות, לטיפוח הודעות עם יעדי המדינה, להעמקת התודעה הדמוקרטית, לשילוב העדות והעליות ולסיווגן, להגברת הקשר עם העם בתפוצות, לטיפוח ההכרה בצדקת מאבקה של המדינה, ולעידוד התנדבות ונכונות לשאת בעול המשימת האקטואליות וההיסטוריות.

4. נוכח המאבקים המדיניים הכבדים, הצפויים לישראל, תהיה פעילות הסברתית שיטתית ברחבי השולט בשנים הקרובות אחד התפקידים הראשיים של ממשלת ישראל.

5. המערך יעשה לשיפור שיטות הפעולה של מערכות ההסברה בישראל ובחר'ל ע"י הפעלת גורמים של התנדבות מצד ארגונים ויחידים לשירות המאבק הרעיוני־הסברתי, יסתייע בכוחות מקצועיים מעולים ויפתח שימוש בהישגי הטכניקה בתחומי הקולנוע, הרדיו והטלוויזיה.

6. המערך יפעל בתקופת כהונתה של הכנסת השביעית להמשך הפיתוח של אמצעי התקשורת ההמוניים — הרדיו והטלוויזיה — ולביסוס מעמדם כשירות ממלכתי, לשם מילוי תפקידם בתחומי המידע, החינוך, החשכלה והבידור התרבותי, מתוך שקידה על העלאת הרמה ושיפור דרכי התגשה וטיב הקליטה.

10. מדע ומחקר

אנו נתונים היום בעיצומה של מהפכה מדעית רבת תנופה. שתשפיע בשנים הבאות באופן מכריע על חיי האדם ועל דמות העולם. למדע חשיבות רבה ותפקיד קובע בקיומה, בבטחונה, בשגשוגה הכלכלי, בקידומה החברתי ובמעמדה של ישראל בעולם.

א. פיתוח המדע במדינה וקידומו

פיתוח המדע במדינה וקידומו מתוך שילובם של אנשי מדע, אימוץ שיטות עבודה מדעית ויצירת דפוסים למגע מתמיד בין אנשי מדע ומקצוע ובין הדרגים הפוליטיים — ישמשו קו מנחה לפעולתם של המערך והממשלה בתקופת כהונתה של הכנסת השביעית.

ב. בטחון

בטחונה וקיומה של ישראל בעשור הבא ולאחרי תלויים במידה קובעת ביכולתה לפתח את המדע והטכנולוגיה למדרגה ולמידות שיוכלו להבטיח עצמאות בטחונית. יכולת עמידה וכוח הרתעה לישראל נוכח סכנות אפשריות.

ג. מחקר מוכוון ושימושי — ניצול אוצרות טבע וימים

ישראל, הדלה יחסית בחומרי גלם, במקורות אנרגיה ומים, חייבת להשלים את החסר לה במאמץ מדעי גדול. לשם כך יטופח המחקר השימושי בתחום התפלת מי ים, ניצול אנרגיה גרעינית לצרכי שלום, שימוש מירבי במתצבים שבארץ. פיתוח החקלאות כמקור לחומרי גלם תעשייתיים והפרכת אוזורים צמחיים. ייעשה מאמץ לקדם את מחקר הימים, ובעיקר את מחקר הים האדום וימי הדרום לשם ניצול מקורות המזון והמתצבים שבהם. יועדף פיתוחו של המחקר המכוון השימושי של תעשיות, שבתן לא חומרי הגלם ושעות־העבודה יקבעו את ערך המוצר אלא מידת המקוריות, ההמצאה המומחיות המושקעת בו, כמו בתעשיית האלקטרונית, האופטית, הפרמצבטית והמיכשור המדעי לסוגיו (לרבות תחומים לא־טכנולוגיים כאופנה, תכשיטים וכיריב).

ד. כלכלה

עצמאותה הבטחונית ורווחתה הכלכלית של ישראל מחייבות הקמת מערכת העשייתית טכנולוגית נרחבת, שתבסס על פיתוח מדעי וטכנולוגי רב מידות. היותה של התעשייה הישראלית מבוססת בעיקרה על ידע מיושן, המחייב הסתגרות מאחורי חוקי הגנה מלאכותיים, הצורך בגידול מתמיד ומהיר של התפוקה הלאומית, מתוך הגדלה רבת-היקף של הייצור והיצוא — מחייבים את העלאת יכולת התחרות של התעשייה הישראלית בשוקי העולם על ידי פיתוח מדעי וטכנולוגי עצמי ברמה גבוהה ובהיקף נרחב.

ה. מחקר בסיסי

למחקר הטהור יש כוח מופלא של יצירה וחדוש, וחשיבותו המעשית היא, לעתים קרובות, מעבר לתכנון ולציפיה. המחקר הבסיסי הוא יסוד ותנאי ליצירה מדעית ותרבותית. רמתו קובעת את רמת החינוך וההשכלה ומשמשת לה קנה-מידה. היא קובעת גם, מתוך השפעת גומלין, את כושר ההמצאה, את הפוטנציאל ואת הדינאמיות של המחקר השימושי. ממשלת ישראל תיטול על עצמה את האחריות והחובה להקצות אמצעים נאותים להחזקת המחקר הבסיסי, לקידומו וליצירת תנאים נוחים לשגשוגו.

ו. חברה ותרבות

פיתוח מדעי תלוש מקידמה חברתית עלול להביא להשפעות שליליות. רק בשיחוף פעולה ובמאמץ מודע של אנשי תרבות, חינוך, משק ומדע — אפשר למצוא דרכים לגיבושה של חברה מתקדמת ונאורה ולטיפולן של תרבות ויצירה מקורית. מאמץ זה חייב להיות מכון להשגת רמה אינטלקטואלית ורמת דעת ממוצעת גבוהה לכל האוכלוסיה.

ז. עליה, קליטה וקשר לעם היהודי

חלק ניכר מהעם היהודי בפורוה, ובמיוחד הנוער, הוא אקדמאי. זיקת רבים מבני עמנו לישראל תלויה בהשגחה של המדינה בתחומי המדע, התרבות והמשק

הטכנולוגי, בנוסף לצביונה החברתי והמוסרי המתקדם של המדינה. הקריאה לעליה ולשיתופות העם היהודי בחינוכה של ישראל מחייבת לפתח בתנופה רבה את כוח המשיכה לישראל — הן מבחינת הענין האקדמי והמקצועי והן מבחינת האתגר האנושי והלאומי.

מימושה של עליה גדולה של סטודנטים ואקדמאים ומניעת ירידתם של מטיילים ישראלים מחייבים יצירת יכולת קליטה נרחבת בתוך מערכת מוסדות המדע, ההשכלה, המשק והחברה הישראלית. קליטה זו צריכה להיות אחוזה בפיתוח דינאמי של תהליך התיעוש, פיתוח המדע וקידומו ואיכלוסה של ישראל בכל אזוריה.

ח. מדיניות חוץ ושיתוף פעולה בינלאומי

המדע הוא המימד היחיד, כמעט — מלבד הישגים בקידמה החברתית — שמדינה קטנה יכולה לפתחו מעבר למידותיה הפיסיות ולנתונייה הגיאופוליטיים. סגולותיה החברתיות והמדעיות של ישראל ומיקומה בין עולם השפע והקידמה ואזורי המחסור והפיגור מייחדים לה יעוד ומקום רבי-ערך, הגשמת היעוד מותנה בכך, שפיתוחה המדעי של ישראל יהיה כרוך ביוזמה ליישם את הישגיה כמנוף לטיפול קשריה הבינלאומיים ולתרום לקידום רווחתם של תושבי מדינות מתפתחות. כמדינה קטנה, הנתונה בקשיים ומצוקה, מוגבלת ישראל, בחינה, בגיוון ובצומק של הפעילות המדעית העצמית, לכן חשוב להביא להשתלבותה של ישראל במערך המדעי העל-לאומי המתקדם, מתוך יצירת מיגוון של אפשרויות ללימוד ומחקר בשיתוף עם מוסדות מדע בינלאומיים.

ט. השכלה גבוהה

האוניברסיטאות הן בית-היצור של הפוטנציאל המדעי, הכשרון האנושי והידע המסופחים באוניברסיטאות הולכים ונחיים ל„חומר גלם“ העיקרי בכושר הייצור הלאומי.

לפעולה ולביצוע

1. ממסלת ישראל תגבש, תוך זמן קצר, חכניות אב ארוכת טווח למדיניות ממלכתית בעניני מדע, המשקפת את הנאמר במצע זה, הממשלה תשקוד על הגשמתה של מדיניות זו.

2. תוקם סמכות למדע, לטכנולוגיה ולהשכלה גבוהה שבראשה יעמוד שר,

יוקמו שתי רשויות — האחת למדע ולטכנולוגיה והשניה להשכלה גבוהה — שיושב הראש שלהן יהיה שר. תפקיד רשויות אלו יהיה להציע, להנחות ולתאם את מערכות המחקר המדעי וההשכלה הגבוהה. שיתבו מאוטונומית מלאה כבעבר.

בתחומי המדע והטכנולוגיה יפעל השר באמצעות משרד ממשלתי, שיכצע את המדיניות המדעית של הממשלה ויתאם את פעולות משרדי הממשלה בתחומי המדע והטכנולוגיה.

3. לעיצוב מדיניות מוסדות המדינה יונהגו דרכים קבועות לדיון בין אנשי הרשויות המתוקקת והמבצעת ובין אנשי מדע ומקצוע.

בדרג המתכנן של מוסדות המדינה יונהגו שיטות וכלים מחייבים, במסגרת סדירה, לבחינת האספקטים המקצועיים של הנושאים הנדונים.

4. שיעור התוצר הלאומי הגולמי המושקע במחקר ופיתוח מדעי יועלה לשיעור, המתבקש מחשיבותה של המדיניות המדעית, וכמודד ישמשו שיעורי ההוצאה המקובלים בארצות המפותחות.

5. יינתנו עזרה ועידוד למחקר השימושי במוסדות ההשכלה הגבוהה, וייעשה לשילוב המדע השימושי במסגרת גאותה במערכות הלימודים, של ההתמחות לתואר שני ושלישי.

6. תיבדק אפשרות העברת מכוני המחקר השימושי הממשלתיים מבעלות המדינה לרשויות אוטונומיות, הקשורות ומשולבות במוסדות ההשכלה והמחקר, או לניהול אדמיניסטרטיבי ואקדמאי בידי גופי משנה של מוסדות אלה.

7. יטופה, באמצעות קרנות מיוחדות, המשותפות לממשלה ולתעשייה, המחקר המכוון והשימושי במוסדות ההשכלה הגבוהה והמחקר.

8. הממשלה תנקוט בצעדים פיסקליים בעלי משמעות, כדי להביא לכך שהתעשייה הישראלית תשקיע מהונה במחקר שימושי ותעשייתי, יש להגיצ להשקעה שוטפת, כמקובל בארצות מתועשות ומפותחות.

9. השקעה במחקר ובפיתוח, הן בסיסי והן שימושי, תשוחרר, באופן חלקי או מלא ממס הכנסה.

10. מדיניות הממשלה תהיה מכוונת לטיפול המחקר הבסיסי, הממשלה תקים קרן למימון ולפיתוח של מחקר בסיסי בהיקף רחב במוסדות ההשכלה

התפרע בישראל. הממשלה תעמיד לרשות קרן זו סכומי כסף נאותים בהתאם למקובל בארצות מפותחות ובתחשב בצרכי המחקר בישראל. קרן זו תהיה עצמאית במשאבית ובניהולה. היא תנהל בידי אנשי מדע כרשות בעלת אוטונומיה מירבית במסגרת הסמכות להשכלה גבוהה. מדע וטכנולוגיה. בנוסף לנזיל תעודד הממשלה הכוונת כספים ציבוריים ופרטיים והקמת קרנות למחקר מדעי בסיסי ולעידוד הפעילות המדעית.

11. יינתן הסיוע המירבי, כדי שהאקדמיה הישראלית למדעים תוכל לשמש כגוף מייצג לטיפול באספקטים המדעיים השונים של מדיניות הממשלה בתחומי התשכלה הגבוהה והמדע. בהתאם לחוק האקדמיה.

12. יוגבר המאמץ לשילובם ושיתופם של ישראל ואנשי המדע הישראליים על מוסדותיהם בארגוני הקהילה המדעית הבינלאומית ובסכומי המחקר האזוריים הבינלאומיים המתקדמים.

13. תנאי התעסוקה והזכויות הסוציאליות של המדענים ואנשי המקצוע יותאמו להקלת ניידות וקידום מקצועי בתוך המערכת המדעית האוניברסיטאית והמשקית בארץ.

יינתנו תמריצים ליחמה, לכושר המצאה, לפוריות ולהצטיינות של חוקרים וטכנולוגים.

14. הממשלה תראה עצמה אחראית וחייבת להגביר תמיכתה בתקציב מוסדות התשכלה הגבוהה וכן לצורך אחזקת וזן לשם הרחבה והתפתחות, ולהקים מוסדות חדשים בהנדסה וטכנולוגיה — בהתאם לתכנית האב.

15. ייעשה מאמץ לסייע למסיימי השירות בצה"ל מעוטי האמצעים ליהנות מחינוך על-תיכוני על חשבון המדינה. יינתנו תמיכות וחלואות בתנאים נוחים לצורך סגורים וכלכלה למשחררי צה"ל מעוטי אמצעים הלומדים בבתי אולפנה גבוהים.

16. תאושר מדיניות, שמגמתה להביא להקניית השכלה אקדמאית, במסגרת לימודי ביגור, לחלק גדל והולך של הנער הישראלי. השכלה אקדמאית זו תקיף את החינוך העל-תיכוני לגווניו במגמות המקצועיות, הטכנולוגיות, המינהליות וכד.

17. הרחבת הרשת האוניברסיטאית תתבסס בין היתר על הקמת מרכזים אוניברסיטאיים, שישימשו כמוקדי השכלה, מחקר ופיתוח תעשייתי. מרכזים אלו

יוקמו מתוך ההתחשבות בצרכי פיזור האוכלוסיה, יצירת מוקדים כלכליים וחברתיים חדשים וקליטת עליה.

18. ייעשה מאמץ להקים רשת מכוני השכלה גבוהה (קולג'ים) ברוב מרכזי האוכלוסיה בארץ, במגמה לאפשר לנוער ולאדם העובד רכישת השכלה עליתכנית מקצועית, מינהלית וכללית.

19. ייקבעו למורה בבית-הספר העליוני קניימיה ומסגרת לקידום עלידי קישרו למרכז מדעי ומקצועי, שיאפשר לו להמשיך בלימודיו ולהשתתף בפעילות מדעית תוך כדי עיסוקו בהוראה.

11. מדיניות סוציאלית

בנין חברה מתקדמת בישראל, צמצום הפער החברתי וקידום השוויון והצדק החברתי — הם מטרות יסוד של המערך.

המערך רואה צורך דחוף להילחם בעוני ובפער הכלכלי והחברתי בשטחי החיים השונים.

סיעת המערך בכנסת השביעית תשקוד על קווי הפעולה הבאים למען קידומה החברתי של ישראל:

1. הממשלה תתכנן ותגשים מדיניות כלכלית וחברתית כוללת, שמגמתה — ביצור המחזור והמצוקה במדינה.

2. ירוכו הטיפול בקביעת מדיניות סוציאלית כוללת ואחידה ובביצועה, ותוקם ועדת שרים מיוחדת לעניין זה.

3. לשם הרחבת ידיעתנו בבעיות השירותים הסוציאליים, יקדם המחקר ויורחבו פעולות ההשתלמות וההכשרה המקצועית בתחום זה.

4. בתחום מדיניות ההכנסות הכוללת תוגבר המגמה לחלוקת צודקת של ההכנסה הלאומית, מתוך הגדלת חלקם של השכבות מעוטות ההכנסה, ייערך מעקב מתמיד אחר המגמות בחלוקת ההכנסה הלאומית לשם צמצום פערים בהכנסה או בחלוקת השירותים לקבוצות אוכלוסין שונות, מתוך שימת לב מיוחדת לאזורי הפיתוח.

5. תיקבע אמת-מידה של רמת חיים בסיסית נאותה, במגמה לקדם קבוצות אוכלוסין, החיות ברמה נמוכה יותר, ולהעלותן לפחות לרמה זו.

6. מתוך הכרה, שקידום כוח האדם הצעיר והעלאת רמתו וכשרו היצירה שלו הם צרכי יסוד למדינה, ישקוד המערך על טיפוח תנאי החיים ורמת ההשכלה והבריאות של הילדים והדור הצעיר. תעוצב מדיניות כוללת ואחידה להבטחת רמת-חיים וחינוך למשפחות מרובות ילדים ולהגברת הילודה, יוגדלו המענקים, יורחבו השירותים וישופרו תנאי הביטוח לאמהות ולמשפחות מרובות ילדים באמצעות הביטוח הלאומי. כן יוגדלו קיצבות-זיקנה — ושאירים באמצעות הביטוח הלאומי.

7. יתוכננו ויפותחו שירותי שיקום וקיום לנער.
8. יפותחו שירותים וכלים לפעולות למניעת צבריות ולטיפול בנער עבריין.
9. יינתנו תקלות במיסוי ובתשלומים בעד שירותים, בהתאם לגידול מספר הילדים.
10. יורחבו רשת המוסדות לילדי אמהות עובדות והשירותים לילדים במוסדות החינוך.
11. תורחב הפעולה לשיפור השירותים ולהטבת תנאי החיים בשכונות ובמשכנות העוני, תימשך ותורחב הפעולה הממלכתית היוזמת לחיסול משכנות העוני, לקידום השיכון בהתייבות ולהבטחת דירות, גם בשכירות חדשית, לשכבות הרחבות מעוטות ההכנסה ולמשפחות מרובות הילדים, לקשישים ולזוגות צעירים.
12. יימשך פיתוחן וביסוסן של צרי הפיתוח, ויושם דגש בשיפור תנאי המגורים בהן, יישלמו מיבני ציבור וחברה, בתירספר, מועדונים למבוגרים ולנער ומתקנים ציבוריים אחרים.
13. תוגשם תכנית שיקום הדיור במושבי העולים ע"י בניה חדשה ותוספת חדרים בהתאם לגודל המשפחות.
14. יורחבו ויפותחו רשת המרכזים הקהילתיים והעבודה הקהילתית באזורי הארץ השונים, בעיקר באזורי הפיתוח, לקידום רווחת התושבים והליכוד החברתי, לגיוסם ולהפעלתם של מקורות בלתי מנוצלים של כוח אדם ולתיאום בין השירותים הסוציאליים השונים.
15. לכל אדם מוגבל במישור עבודתו ובעל סיכוי סביר להשתלב בעבודה במשק תינתן כחוק זכות לשיקום מקצועי.
16. תיקבע מדיניות כוללת ואחידה לקשישים במדינה, כדי לשפר את מצבם הכללי ולהבטיח את המשך חייהם בסביבתם הרגילה.
17. תובטח קיצבה לכל אדם בישראל בהגיעו לגיל הגימלאות.
18. המערך יפעל לשיפור ברמת חייהן של הקבוצות החברתיות הפגיעות במיוחד, כגון קשישים ונכים.
19. תורחב מערכת הפנסיות והביטוח, שתוחל בהדרגה על כל האוכלוסיה, כדי למנוע מצוקה מחמת זעזועים בחברה ובמשק.

12. זכויות האזרח במדינה

א. חקיקה

בכנסת השביעית יוסיף המערך לפעול לביטולן של זכויות האזרח ולחקיקה שתהלום את צרכיה ודרישותיה של מדינה דמוקרטית מודרנית. חקיקה זאת תתבסס גם לתבא על בדיקה מודעת של נתונים, על ידע ולקחים מן המתקנות שבמדינות ועל שאיבה ממקורות המשפט העברי.

ב. חוקה לישראל

המערך יפעל בכנסת השביעית להשלמת מלאכת החקיקה של חוקי היסוד ולכינוסם במסמך אחד. שישמש כחוקת המדינה.

ב.חוק יסוד זכויות האדם יכנסו הזכויות והחירויות של האדם בישראל וייקבעו שוויון הזכויות והחובות של כל אדם במדינה ללא הבדל גזע, צבע, מין, דת, לאום, השתייכות אירגונית, דעה פוליטית או מעמד חברתי; חופש המצפון והדת; חופש התנועה, האיגוד הביטוי בעל־פה ובכתב; וזאת מתוך שמירה על אופיו הדמוקרטי של הממשל ועל עצמאותה, שלמותה ובטחונה של המדינה.

ג. החלפת חוקים עותומניים ומנדטוריים בחוקים ישראליים

בתקופת כהונתה של הכנסת הששית חלה התקרנות ניספת, בחיקף גדול, בהחלפת החוקים העותומניים והמנדטוריים בחוקים ישראליים. המערך יפעל בכנסת השביעית להמשכת מלאכה זו עד להשלמתה.

ד. מוסד לבירור תלונות האזרח

בכנסת הששית נבדקו ונקבעו הצורך בכינון מוסד לבירור תלונות האזרח («אומבורדסמן») בישראל והדרכים הנאותות לפעולתה. המערך יפעל בכנסת השביעית לחקיקת חוק שיקבע, במסגרת משרד מבקר המדינה, מוסד קבע לבירור תלונות האזרח על השלטונות. כדי למנוע שרירות ומשוא פנים.

ה. הגנת הצרכן

ההתפתחות הכלכלית והחברתית המורכבת הביאה עמה את הצורך בהתערבות המדינה. כדי להבטיח את הציבור, וכל פרט בו, מפני פגיעה, המערך ייוזם בכנסת השביעית חקיקת חוקים, שיגבירו את ההגנה על האזרח מפני נזקי בריאות, שגורמיהם ליקויים במוצרים ובשירותים, ומפני נזקי רכוש, שסיבתם ניצול לרעה של דרכי המסחר. חוקים אלה יסדירו תקני מוצרים וסיומתם, דרכי מסחר הוגן, מניעת פרסומת מטעה והגנה מפני הונאה במחירים. לציבור תובטח הגנה מפני שימוש לרעה מצד בעלי זכויות ייחודיות בתחום השירותים הציבוריים, ומפני מונופולים וקרטלים מזיקים.

ו. תחיקה בתחום יחסי היחיד והמשפחה

בכנסת הששית נתקבל חוק להסדר ההתדיינות בין בני זוג, המערך יפעל בכנסת השביעית למניעת הפלייה לרעה של האשה לגבי זכויות קניין בנכסי המשפחה ולמתן הגנה לאשה, לילדים ולבני נוער.

ז. שינויים בשיטת הבחירות

במגמה לבצר את יציבות המשטר הדמוקרטי במדינה ומתוך רצון להגביר את הזיקה בין הבוחר לנבחר, יפעל המערך בכנסת השביעית להבטחת שינוי שיטת הבחירות לכנסת לפי שיטה שתהיה מבוססת על חלוקה לאזורים במסגרת השיטה היחסית.

המספר המדויק של האזורים ומספר הנבחרים בהם (אם 70, 90, או כל 120 הנבחרים) ייקבע בבוא המועד עליידי הסיצה בכנסת בהשתתפות מזכירות המפלגה. (סעיף זה מבוסס על החלטת מפלגת העבודה הישראלית ומחייב אותה. לפי הסכם המערך — שמורה למפ"ם הזכות לפעול בהתאם לעמדתה העצמאית בכל הנוגע לשיטת הבחירות).

ח. הדת במדינה

ליכוד העם בתקופת קיבוץ גלויות וחיי מדינה מתוקנים מתוך כיבוד כל הדתות מחייבים עיצוב דמוותה של מדינת ישראל כמדינת חוק, המבטיחה חופש המצפון והדת, טובלנות דתית, טיפוק צרכי הדת של הציבור הדתי ומניעת כפייה דתית ואנטידתית.

המוסדות הדתיים יפעלו לפי סמכויותיהם החוקיות, לא יחרגו מהם ולא יפעילו לחץ לשם התערבות באורחות חיים לתכלית שאינה דתית.

ט. האשה במדינה

המערך ישקוד על פעולה תחיקתית נוספת, שתאזן מכוונת לשמירת זכויות האשה; לשיפור מעמדה בחברה, בעבודה ובמשפחה ולמתן יותר סמכות לבת־המשפט האזרחיים בתחום זכויות האשה.

שילובה של האשה והאם העובדת במעגלי־הייצור והעלאת מעמדה בחברה יסייעו לגיבוש אוסיה המתקדם של ישראל. כדי לקדם מטרה זו יפעל המערך:

1. למתן אפשרות של עבודה חלקית לאמהות עובדות;
2. להקמת מעונות־יום וגני־ילדים ליד מקומות עבודה גדולים בעזרת המעסיקים ומוסדות מוניציפליים וממלכתיים;
3. להרחבת מסגרת ההכשרה המקצועית לבנות ולנשים, כדי להגדיל חלקן בעבודה יוצרת;
4. להגנתן של העובדות במשק הבית ולהרחבת זכויותיהן הסוציאליות;
5. להגברת השתתפות המדינה הרשויות המקומיות בפעולה הסוציאלית־חינוכית של אירגוני הנשים;
6. לשיתוף נאות של הנשים במכלול הפעילות הממלכתית והחברתית.

13. האזרחים הערבים והדרוזים בישראל

מאז הבחירות לכנסת ה־6 חל שיפור רב במצבו של הישוב הערבי בישראל. הממשלה שקדה על ביצוע תוכנית החומש שלה בתחום הטיפול בערביי ישראל, ובבני המיעוטים האחרים. מפעלי מים וחשמל, כבישים ותחבורה, אינטנסיפיקציה של החקלאות והמודרניזציה שלה — שינו את פניהם של הכפרים הערבים והדרוזים והעלו במידה רבה את רמת החיים של הושביהם. ממשלת ישראל, בהנהגת המערך, תוסיף להגשים את תוכניותיה לקידום אזרחיה הערבים והדרוזים בהנהגת המערך, תוסיף להגשים את תוכניותיה לקידום אזרחיה הערבים והדרוזים ובני המיעוטים האחרים ולשילובם המלא בחיי המדינה והחברה, מתוך כיבוד מורשתם הלאומית.

במסגרת תוכנית החומש החדשה תימשך הפעולה לקידום עניגי האוכלוסיה הכפרית והעירונית הערבית והדרוזית בישראל.

א. פיתוח כללי

א. יושלמו שירותי היסוד (מים, חשמל, כבישים, בריאות וסעד) בכל ישוביהם.

ב. יורחבו וישופרו השירותים המצויים.

ג. יושלמו תוכניות המתאר לכפרים.

ד. יוגבר קצב חיבורם של הכפרים הערבים לרשת החשמל, המים, הטלפונים והתחבורה.

ב. תיעוש ומלאכה

א. ינתנו מענקים והלוואות לבעלי יוזמה מקומית בישובים הערבים והדרוזים להקמת מפעלי־תעשייה ומרכזי מלאכה ומסחר.

ב. ינתן עידוד לכל יוזמה המבקשת להקים מפעלי תעשייה משותפים ליהודים ולערבים בישוביהם.

ג. חקלאות

א. ינתן עידוד לגידולים חקלאיים לתעשייה ולייצוא.

ב. יתן עידוד להשתלמות של צעירים ערבים ודרוזים ובני המיעוטים האחרים בחינוך מקצועי וחקלאי במסגרותי הלימודיות השונות.

ג. ערביי ישראל ישולבו במפעלי שיווק וארגון היצוא החקלאי במועצות השיווק השונות.

ד. חינוך ותרבות

א. יבנו בתי ספר יסודיים נוספים בכפרים וכיתות נוספות בבתי ספר קיימים, ישוכללו המבנים של בתי הספר התיכוניים ומתקני הספורט, ותעודד הקמתם של מרעדוני תרבות.

ב. יתוגבר סגל המורים בבתי ספר תיכוניים בבעלי השכלה אקדמאית, ייעשה להעלאת רמת הכשרתם של המורים בבתי הספר היסודיים, התיכוניים והמקצועיים.

ג. תורחב רשת בתי הספר התיכוניים המקצועיים, ויוקמו בתי ספר מקצועיים אזוריים במשולש ובגליל המערבי.

ד. יינתן עידוד לצעירות המבקשות מרצון להמשיך בלימודיהן התיכוניים הגבוהים.

ה. מערכת החינוך באמצעות הורי התלמידים תשקיד על טיפוח נאמנות למדינה של בני הדור הצעיר.

ה. בריאות

א. יורחבו וישוכללו שירותי הבריאות הציבוריים לרבות התחנות לאם ולילד, במיוחד בכפרים הקטנים.

ב. יימשכו המאמצים להכשיר כוח-אדם מקצועי מקרב הערבים והדרוזים בישראל בתחומי הבריאות והרפואה, רופאים, אחיות, תברואנים, עובדים סוציאליים ועוד לצורך הפעולה בכפריהם.

ו. שיכון

א. יוקמו שיכונים לערבים ולדרוזים בערים המעורבות, וכן ליד מרכזי התעסוקה שלהם.

ב. במסגרת מדיניות השיכון במדינה תוגבר הקרן להלוואות המשתכנים הערבים והדרוזים.

ז. שלטון מקומי

- א. תישלם הקמתן של מועצות מקומיות בכל ישובי הערבים והדרוזים ובני המיעוטים האחרים בהתאם ליסודות השלטון המוניציפאלי.
- ב. יימשך הסיוע למועצות המקומיות לשם ייצול עבודתם ושיפור רמת השירותים לאזרחים.

ח. תעסוקה

- א. ייפתחו מרכיבים נוספים להכשרה מקצועית למבוגרים ולנוער באיזורים השונים. ויינתן עידוד להשתלמות מקצועית בקורסים ובמוסדות מקצועיים קיימים.
- ב. ייפתחו לשכות עבודה לנוער בכפרים. ויינתן בהן יעוץ תעסוקתי.
- ג. תורחב ההכשרה המקצועית לנשים ולנערות הערביות והדרוזיות.

ט. קליטת משכילים

- א. קליטת משכילים ערבים ודרוזים בשירות המדינה, מוסדות ההסתדרות והציבור תהיה משימה עיקרית ומועדפת של המערך. המשכילים הערבים והדרוזים ייקראו לקחת חלק פעיל בפעולות ההסברה והתרבות של המדינה.
- ב. יאורגנו סמינרים וקורסים מיוחדים לבוגרי בתי הספר התיכוניים ערבים ודרוזים לשם הכשרתם בטינהל ציבורי ועסקי, כדי שיוכלו להשתלב בעבודה ההולמת את השכלתם וכישרם.
- ג. מתוך הערכה חיובית למסירותם ונאמנותם של הדרוזים והצ'רקסים ובני מיעוטים אחרים המשרתים בצה"ל, ייעשו מאמצים מיוחדים לשקם ולשלב בעבודה את החיילים המשוחררים ולהבטיח את מלוא זכויותיהם בשיכון, בתלואות, ברכישת השכלה גבוהה ובכל סידע אחר.

י. חוק

בתקופת כהונתה של הכנסת השישית הועברו נכסים רבים של ה"חוק" מדי

הממשלה לבעלותם של וועדי הנאמנים המוסלמים. קצב שחרור הנכסים הנ"ל יוגבר עד כדי הצברה כוללת של נכסי-החוקף לבעלותם או לניהולם של וועדי הנאמנים באיזוריהם. כל ההכנסות מהנכסים הנ"ל יוחזקו, יוצאו ויתנהלו באורה עצמאי בידי וועדי הנאמנים. מתוך זיקה לציבור הנוגע בדבר, ולבקורת כפי שנקבעה בחוק.

יא. ישובי קבע לבדווים

א. לצורכי הברווים, ובהסכמתם, גוסיף לשקוד על פיתוחם של ישובי קבע בגליל ובנגב, לישובים החדשים הללו יוספקו שירותים חיוניים. כגון כבישירגישת, שירותי בריאות, בתי ספר ומתקני ספורט. זכויות התביעה לבעלות הקרקע של המתנחלים לא תפגע.

ב. עד שיושלמו מבני הקבע, יוספקו לריכחי הברווים באשר הם שירותי חינוך ובריאות, לרבות יחידות בריאות ניידות.

ג. יוגבר הקצב של הסדר הקרקעות בנגב.

ד. מאות מבני הברווים התנדבו להשתתף במאמץ הבטחון של ישראל. המערך מציין בהערכה מגמה חיובית זו.

יב. השתלבות בחיים המדיניים

א. המערך יקבע דרכים נאותות לשילובם של הערבים והדרוזים בישראל בחיים המדיניים והמפלגתיים.

ב. המערך יעודד קיומן של מסגרות חברתיות משותפות ליהודים ולערבים לטיפוח וזיכרות הדדית — הבנה וידידות. כן יטפח המערך יחסי שכנות טובים בין ישובי יהודים לישובים של הערבים והדרוזים במגמה להרבות שיתוף פעולה פורה ולקרב לבבות.

ג. המערך מציג מצע זה מתוך אמונה שהגשמתו תביא להעמקת ההבנה בין כלל אזרחי המדינה, יהודים, ערבים ודרוזים, להגברת זיקתם למדינה ולשילובם הכלכלי והחברתי בחייה. המערך רואה בכך יסוד חשוב לחיזוק המאמץ המשולב של כלל אזרחי ישראל למען קידומה וביצורה של מדינת ישראל, ולמען הגשמת מדיניות השלום שלה.

14. השלטון המקומי

א. הרשויות המקומיות

הרשות המקומית היא תא היסוד של הממשל הדמוקרטי.

נבחרי המערך, שהם רוב מנינם של תעושים בשלטון המקומי, פעלו להגשמת משימות בבנין הארץ, בקליטת העליה, בהטבת תנאי המגורים והמחיה ובחינוך העם. הם יוסיפו לפעול להקמת מוסדות חינוך, תרבות וספורט, בריאות וסעד, בתיאבות לקשישים ומרכזי פעילות לנוער.

נציגי המערך יפעלו להרחבת התעסוקה בתעשייה, במלאכה, במסחר הוציר ובשירותים, ויחמכו במפעלי קואופרציה בענפים אלה.

ב. מתן שירותים

המערך יפעל להרחבתה של רשת השירותים העירוניים במגמה להגיע למכסת שירותי-רחבה, שיינתנו בכל הרשויות המקומיות, ולשיפורם של השירותים מתוך שימת לב מיוחדת לקידום בישובי הספר, במועצות אזוריות, בעיירות פיתוח, בריכוזי עולים ובמקומות מגורים של דלי אמצעים. נציגי המערך בממשלה וברשויות המקומיות יוסיפו לפעול למען שיכונם של זוגות צעירים ולמתן דיור נאות לתושבי שכונות העוני ולמשפחות מרובות ילדים.

ג. שינוי שיטת המיסוי ברשויות המקומיות

המערך יעשה לשינוי שיטת המיסוי (הארגנה הכללית), ולבססה על שלושה מרכיבים אלה: הכנסתו של התושב, שטח הדיור לכל נפש במשפחתו וטיב מגוריו. יינקטו תצעים ודדרשים למיזוג המסים העירוניים האחרים, כדי לייעל את הגביית ולהקל על ציבור משלמי המסים.

ד. היחסים בין השלטון המרכזי ובין השלטון המקומי

שליחי המערך בכנסת ובממשלה יזמו את החלפת החקיקה מימי השלטון

הבריטי בחוק ישראלי, שיגביר את עצמאותה של הרשות המקומית ויבדיל את סמכויותיה.

בחוק זה תונהג שיטת הבחירה האישית הישירה לראשות הרשויות המקומיות מתוך הגדרת תפקידיהן ושמירה על סמכויותיהן של תנציגויות הנבחרות.

לחברי מפלגת הפועלים המאוחדת יהיה תופש הסברה והצבעה בתחום זה.

יסודן של רשויות מקומיות חדשות, מיזוגן של רשויות מקומיות קיימות, וקביעת שטח שיפוטן, או הרחבתו, ייעשו לאחר שמיצת דעתם של נציגי התושבים ויהיו טעונים החלטת הממשלה ואישור ועדת הפנים של הכנסת.

בתקציב המדינה יוקצו מדי שנה בשנה סכומי התשתית של המדינה בתוצאות תרשויות המקומיות לפי עקרונות, שייקבעו מראש בחוק, מתוך דאגה מיוחדת להבטחתם של שירותי החובה בכל רשות ורשות.

15. נוף הארץ

נופה של ארצנו, על מיגוון מראותיה ואתריה ההיסטוריים, היה תמיד גורם חשוב בקשר שבין עם ישראל וארץ־ישראל. מהיותו חלק בלתי נפרד מן המורשת ההיסטורית והתרבותית שלנו, מחזק נוף הארץ את זיקתו הנפשית של הדור הגדל בארץ למולדתו.

הקשר לארץ ולנופה קיבל משמעות מחדשת עם שחרורה של ירושלים השלמה, ועם חירוש גישתנו לכל פינות הנוף ואתרי העתיקות בארץ.

(1) השמירה על נוף הארץ וטיפוחו הם מתפקידים של הממשלה, הגופים הציבוריים וכל אזרחי המדינה.

(2) המערך ישקוד על מילוי משימת זו בדבקות. יחזקו הגופים שהוקמו לשם כך, יורחב הטיפול בעשרות שמורות ואתרים ישנים וחדשים בכל רחבי הארץ, ותשומת לב מיוחדת תוקדש לטיפוח חן־הקדומים של ירושלים העתיקה.

(3) ייעשה לטיפול הטיפול במעשי ידי אדם, כגון דרכים, כבישים, מבנים, חוסי רחצה ומקומות בילוי.

(4) ייעשה להתחדרת תודעת השמירה על הנוף בקרב הציבור, וינתנו עזרה ועידוד למוסדות חינוך ולגופים ציבוריים, שיטפחו תודעה זו.

ЖТ

ЖТ

אמת

המערך / מפלגת העבודה הישראלית / מס"ם

